

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਚਿੰਨ

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ (ਮੁਖ ਸੰਪਾਦਕ)

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

pardestimes

ਰਣਜੀਤ ਕੌਰਲਾ ਐਮ. ਬੀ. ਏ. ਮੈਨੋਜ਼ਿੰਗ ਐਡੀਟਰ

VOL- 15

No. 375

June 16, 2021

E-mail : info@pardestimes.com

Ph 510-938-7771

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਖਤਮ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ- ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਟੀਕਾਕਰਨ ਦੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੋਰੋਨਾ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਅਧੀਨ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਆਮ ਵਾਂਗ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਦਾ ਨਵਾਂ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ 'ਡੈਲਟਾ' ਜੋ ਕਿ ਆਖਰੀ ਸਾਲ 2019 ਦੇ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਵੁਹਨ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰੱਥੀਥਿ ਵਿਚ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੀ ਅਸਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਾਇਰਸ ਦਾ ਬੀ .1.617.2 ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਡੈਲਟਾ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦੇ

ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਖਤਰਨਾਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮਾਹਰਾਂ ਨੇ ਡੈਲਟਾ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਜਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਾਵਧਾਨ ਨਾ ਰਹੇ ਤਾਂ ਡੈਲਟਾ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਸਾਨੂੰ ਫਿਰ ਉਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਰੋਨਾ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਮੌਨੋਕਲੋਨਲ ਐਂਡੋਬੀ ਬੈਰੋਪੀ ਵੀ ਡੈਲਟਾ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਸਮਰਤੱਬ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਰਅਸ਼, ਇਸ ਬੈਰੋਪੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਰਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਦਵਾਈ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣੇ ਅੰਤੀਬਾਈ ਦੀ ਇਕ ਕਾਪੀ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਵਾਇਰਸ ਨਾਲ ਲੱਭਾਵ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਡੈਲਟਾ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕੇਸ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਆਸਾਰ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਸੀਡੀਸੀ ਨੇ ਇਸ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੂਰ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਅਸਲ -19 ਸਟੇਨ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਡਬਲਯੂਐਚਿ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ 10 ਮਈ ਨੂੰ ਹੀ ਡੈਲਟਾ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਖਤਰਨਾਕ ਵੇਗੀਐਟ 'ਤੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਅਧਿਐਨ ਸਕਾਲੋਂਡ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਲਫ਼ਾ ਵੇਗੀਐਟ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਇਨਫੈਕਟਿਡ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੁਗਣੀ ਹੈ। ਬੀ .1.1.7. ਭਾਵ ਅਲਫ਼ਾ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਬਰਤਾਨੀਆ ਆਇਆ ਸੀ।

Raj Budwal
(Investment and Financial Advisor)
408-972-8000,
408-835-0202 (Cell)

Budwal and Associates
329 Piercy Road, San Jose, CA 95138
8350202@gmail.com

Allstate
You're in good hands.
Avninder Singh
Insurance Specialist, CA Lic. # 0822501
Auto ~ Home ~ Life ~ Health ~ Business ~ Commercial
PH.(510) 441-7490
Toll free (877) 441-7490

30042 MISSION BLVD. SUITE 221 HAYWARD, CA 94544

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਚਿੰਨ

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

pardestimes

E-mail : info@pardestimes.com

Ph 510-938-7771

ਕੋਟਕਪੁਰਾ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਬਾਦਲ ਤੋਂ 22 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ

ਫਰੀਦਕੋਟ- ਕੋਟਕਪੁਰਾ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਦੀ ਪਤਤਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ 22 ਜੂਨ ਨੂੰ ਐਮਐਲਏ ਹੋਸਟਲ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੇ ਇਹ ਪੁੱਛਗਿੱਛ 16 ਜੂਨ ਨੂੰ ਕਰਨੀ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 22 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸੈਕਟਰ 4 ਦੇ ਐਮਐਲਏ ਹੋਸਟਲ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ, ਜਿਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੋਟਕਪੁਰਾ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ ਪੱਤਰਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਬਾਦਲ ਨੇ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੋਹਲਤ ਮੰਗੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ (ਐਸਆਈਟੀ) ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਮੋਹਲਤ ਮੰਗਦਿਆਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਨਵੀਂ ਤਰੀਕ ਤੌਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ 10 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਪੁਰਾ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ

ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਦਖਲ ਅੱਗੇ ਗੇਡੇ ਨਹੀਂ ਟੇਕੇ ਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਸੌਂਤੇ ਸਿਆਸੀ ਹਿੱਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਕੋਟਕਪੁਰਾ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਐਸਆਈਟੀ ਵੱਲੋਂ

See me today and get the discounts and service you deserve

Gurbinder S Mavi

Insurance Lic# OF22244
Bus: 650-326-0660, Cell : 408-829-6284
988 El Monte Ave Mountain View, CA 94040
Like a Good Neighbor, State Farm is There www.gmavi.com
State farm mutual Automobile Insurance Company. State Farm Indemnity Company Bloomington, IL

AUTOBAHN

Body & Paint

Specializing in Convenience & Quality

Baghel Singh Jaswal
Ph: (650) 966-1840, Fax: (650) 966-1023
www.autobahnbodypaint.com
778 Yuba Drive, Mountain View, CA 94041

ਜਸਪਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ

ਗਫ਼਼ੂਜ਼ੀ ਸਟੋਅ, ਬੱਚਾ ਗੋਦ ਲੈਣਾ, ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ,

ਵਿਆਹ, ਐਚ ਵਨ, ਐਲ ਵਨ, ਲੇਬਰ

ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁਫ਼ਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦਫ਼ਤਰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦਫ਼ਤਰ

37-18-73rd ST.
Blvd # 208
Fremont , CA 94538
510-657-6444Ste 401
Jackson Height, NY 11372
718-533-84442945 W. Capitol Ave. West
Sacramento CA-95691
916-372-448

ਫਰਜ਼ਨੇ ਦਫ਼ਤਰ

4491 w. Shaw Ave #
300B
Near Costco
Fresno, CA 93722

phone 559-271-5511

Global Green
INSURANCE AGENCY

Certified Insurance Agent

ਹੈਲਥ ਇੰਸੂਰੇਂਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਫੋਨ: 510-487-1000
MANN@GGIABA.COM
Mann Insurance Brokers Inc.
4123 Dyer St., #230, Union City, CA 94587

Padam Builders Inc.

ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਦੀ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗਰੰਟੀ

ਅਸੀਂ ਨਵੇਂ ਮਕਾਨ, ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਮੇਲ, ਸੋਅਰੂਮ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

Bhupinder Singh Padam
email: padambuilders@gmail.com
Licensed # 1019803

3143 ARDEN ROAD, HAYWARD CA- 94545
CELL 510-565-6667

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਸਿਆਸਤ ਤੇ 2022 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ

ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਕ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੀ ਤਰਜੀਹ ਤੇ ਸਹੂਲਤ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿਆਸੀ ਮੁੱਦੇ ਹਵਾ ਵਿਚ ਉਛਾਲ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹੂ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰ ਵਖੱ ਵਖੱ ਸੁਰਾ ਵਿਚ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੇਖਣ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਚੋਣ ਵਿਚ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿਸਕਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਲੜਾਂਦਾ ਡੱਡ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦਾ ਆਗਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿਆਸੀ ਦਲਾਂ ਨੂੰ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਚੇਤਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿੱਦਿਗੀ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦੇ ਲੱਕੇ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੁਖੀ ਜਾਂ ਉੱਪ ਮੱਖੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਲਾਗ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਸਮੱਸੇਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਲ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਗਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਦਲਿਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2021 ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਾਬਾ ਬੀਅਰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੱਕੇ ਰਸਮੀ ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਬੀਜੇਪੀ, ਦੋਵੇਂ ਅਜਿਹੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਮਹੱਤਵ ਉੱਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੀਜੇਪੀ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਗਈ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਹਿਮ ਆਗ ਨੇ ਤਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇ ਪਾਰਟੀ ਤਾਕਤ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚੋਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ, ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਭੱਟ ਪੱਲਾ ਝਾਤ ਲਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਮਾਰਿਤੀ ਉੱਚ ਵਰਗ ਵਿਚ ਨਾਗਜੂਨੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਲੀਡਰ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਇਸ ਤੱਥ ਵਿਚ ਕੋਈ ਰੋਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੁਸਰੇ ਸੱਬਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ ਦੀ ਕੁੱਲ ਅਨੁਸੰਦਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਸਾਰੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਤਕਰੀਬਨ 17% ਹੈ ਤੇ ਅਨੁਸੰਦਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 8% ਹੈ। ਇਉਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਤਕਰੀਬਨ ਚੌਥਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਲਿਤ ਆਬਾਦੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਤੀਜੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਉੱਪਰ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। 2001 ਦੀ ਮਰਦਮਸੁਮਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 28.9% ਸੀ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿਚ 2011 ਵਿਚ 31.9% ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ 2008 ਵਿਚ ਜਸਟਿਸ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਹੱਦਬੰਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 13 ਸੀਟਾਂ ਵਿਚ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ 3 ਤੋਂ 4 ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ 117 ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ 29 ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 34 ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਹੁਣ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਤੀਸਰੀ ਸੀਟ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਾਸਤੇ ਰਾਖਵੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਭ ਦਾ ਨਾਲ ਨਾਲ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਰਗ ਦੀ ਮਦਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਕਾਫੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਹੈ: ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਚੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਉੱਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਂ ਚੋਣਾਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵੇਲੇ ਹੀ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਇਹ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਹੈ

ਕਿ ਇਹ ਐਲਾਨ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੇਟਾਂ ਲੈਣਾ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਲਾਗ ਲੈਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਦੰਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰਾ ਵੀ ਜਾਤੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਤੇ ਵਰਗਾਂ ਵਾਂਗ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੰਡ ਉੱਪਰ ਥੱਲੇ, ਭਾਵ ਫਲਾਂ ਜਾਤੀ ਫਲਾਂ ਜਾਤੀ ਤੋਂ ਉਚੇਰੀ ਹੈ ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੇਟੇ ਤੌਰ ਤੇ ਤਿੰਨ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਪ ਜਾਤੀਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਦੋ ਵੱਡੀਆਂ ਧਿਰਾਂ- ਇਕ ਪਾਸੇ ਮਜ਼ਹਬੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਦਿ ਧਰਮੀ, ਰਾਮਦਾਸੀਏ ਤੇ ਵਾਲਮੀਕੀ ਜਾਤਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੰਡ ਮੇਟੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਧਾਰਮਿਕ ਤੌਰ ਤੇ, ਭਾਵ ਸਿੱਖ ਹਿੰਦੂ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹੈ ਬਲਕਿ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖਿਤਿਆਂ ਭਾਵ ਮਾੜਾ, ਦੁਆਬਾ ਤੇ ਮਾਲਵਾ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਵੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ

ਸੀ। ਲੋਕ ਨੀਤੀ-ਸੀਐਸਡੀਐਸ ਦੇ ਸਰਵੇ ਮੁਤਾਬਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀਆਂ ਪਈਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵੇਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ 23.4% ਹੀ ਮਿਲੀਆਂ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਬੀਜੇਪੀ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ 28.2% ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ 27.9%। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨਾਲ 1996 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਜੋੜ-ਤੋੜ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲਗਾਇਆ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਲਾਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

1997 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਾੜੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਪਤਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਸਿਰਮੌਰ ਲੀਡਰ ਸਿਆਸੀ ਸਹੂਲਤ ਕਰ

ਮੁਕਾਬਲਾ ਤਿੰਨ ਧਿਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀਆਂ ਪਈਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵੇਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ 47%, ਅਕਾਲੀ-ਬੀਜੇਪੀ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ 42% ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 23.5% ਪਈਆਂ। ਇਸ ਵਾਰ ਦਲਿਤ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪੱਲਤਾ ਭਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਦਲਿਤ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਪਈਆਂ ਵੇਟਾਂ ਦਾ 41.9% ਪ੍ਰਤੀਸਤ, ਅਕਾਲੀ-ਬੀਜੇਪੀ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ 34.5% ਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 20.9% ਹੀ ਮਿਲਿਆ।

ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਾਂ ਲੀਡਰ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ? ਲਗਦਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦਾ ਦਲਿਤ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਉੱਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਚੁਣਾਵੀ ਸਟੰਟ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਤੀਜਾ ਸੁਖਸ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇਖਣ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ 3/4 ਆਬਾਦੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਤੋਂ ਹੋਰ ਸਥਾਨਕ ਮੁੰਦਿਆ ਵਿਚ ਹੀ ਉਲੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨਪੜੁਤਾ ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਹੋਠੇ ਪਏਦਾਨ ਤੇ ਹਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਰਗੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਦਲਿਤਾਂ ਦਾ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਪਹਿਲ ਦੀ ਅਣਹੋਦ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਾਧਾ ਦੇ ਡੇਰਿਆ ਜਾਂ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਰਾਹ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਉਂ ਇਹ ਵਰਤ

ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਦਲਿਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰੋ- ਸ਼ਮਸੇਰ ਸਿੰਘ ਦੂਲੋਂ

ਡਾ. ਹਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰ ਸ਼ਮਸੇਰ ਸਿੰਘ ਦੂਲੋਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਕੀਤਾ ਸਵਾਗਤ

ਖਰਤ- ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੈਂਬਰ ਸ਼ਮਸੇਰ ਸਿੰਘ ਦੂਲੋਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 2022 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਲਿਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਐਲਾਨ ਕਰੋ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ 75 ਬਾਅਦ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਕੋਈ ਦਲਿਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਇਕ ਮੁਲਾਕਾਤ ਚਰਮਿਆਨ ਕਿਹਾ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਵਕਤ ਗੁਜਰਾਤ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸਥਿਆਂ ਵਿਚ ਦਲਿਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਮਰਦਾਸ਼ਮਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 35 ਫੀਸਦੀ ਦਲਿਤ ਆਬਾਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 3-4 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਉਚੀਆਂ ਪੁਜ਼ਿਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਲਿਤ ਨਹੀਂ ਕੁਹਾਉਂਦੇ। ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 40 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਕਰੀਬ ਦਲਿਤ ਆਬਾਦੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੈਕਵਾਰਡ ਕਾਸਟ ਅਤੇ ਉਚੀ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਵੀ ਹਨ, ਜੋ ਗਰੀਬ ਹਨ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਉਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ

ਸ਼ਮਸੇਰ ਸਿੰਘ ਦੂਲੋਂ

ਡਾ. ਹਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ

ਆਬਾਦੀ 24-25 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਸ੍ਰੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਦਲਿਤ ਚਿਹਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਦਲਿਤ ਬੱਚੇ

ਉਚ ਸਿੱਖਿਆ ਆਦਿ ਵੀ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾ ਰਹੇ ਕਿਉਂ ਕਿ ਸਕਾਲਰਸਿਪ ਵਿਚ ਘਪਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿਚ ਘਪਲਿਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਉਠਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਕਾਲਰਸਿਪ ਵਿਚ ਘਪਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਘਪਲੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਹੀ ਦੇਖਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਲਿਆਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ।

ਸ੍ਰੀ ਦੂਲੋਂ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੀ ਡਾ. ਹਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਲਿਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਾਂਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦਾ ਕਲਿਆਣ ਹੋ ਸਕੇ।

ਮੁਹਾਲੀ 'ਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਬਸਪਾ ਵਰਕਰ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੁਢਾਝਾਂ ਕਰਕੇ ਕੀਤੇ ਤਿਤਰ-ਬਿਤਰ

ਮੁਹਾਲੀ- ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੋਠੀ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਖਿੱਡਾਉਣ ਲਈ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬੁਢਾਝਾਂ ਛੱਡੀਆਂ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ 'ਫਟਹਿ ਕਿੱਟ' ਖਰੀਦ ਵਿਚ ਬੇਨੇਮੀਆਂ ਅਤੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਰੋਕ ਟੀਕੇ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਕਈ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਖਲਿੱਧ ਨਾਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 2022 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਗੱਲੋੜ

ਕਰਨ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਕਠੇ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਬਸਪਾ ਦੇ ਸਥਾਪਨਾ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗੜ੍ਹੀ ਨੇ ਵੀ ਰੈਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜ਼ਿਠੀਆ ਸਮੇਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕਈ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਯਤ ਵਿਚ ਲਿਆ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੋਠੀ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੱਤਕ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪੁਲੀਸ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ ਅਤੇ ਥਾਂ ਥਾਂ 'ਤੇ ਬੈਂਕੀਕੇਡ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਨੇ ਸਿਸਵਾਂ (ਮੁਹਾਲੀ) ਸਥਿਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਵਾਸ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸੀ।

ਹਰ ਤੀਜਾ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਸਲੀ ਭੇਦਭਾਵ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ

ਵਾਸਿੰਗਟਨ- ਇਕ ਸਰਵੇਖਣ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹਰ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਭੇਦਭਾਵ ਤੋਂ ਪੀਤੜ ਹੈ। ਯਾਨੀ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਵੀ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਭਾਇਚਾਰੇ ਨੂੰ ਭੇਦਭਾਵ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜ਼ਕਿਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕੁਝ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਇਕ ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮਤਦਾਨਾਂ 'ਚ ਇਕ ਫੀਸਦੀ ਵੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਲਗਪਗ 40 ਲੱਖ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਆਸਟ੍ਰੋਲੀਆ 'ਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਰਵੇਖਣ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਜੋ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਦੂਜੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਅਧਿਵਾਸੀ ਸਮੁੱਹ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਹਨ। ਰੈਗੂਲਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਤੋਂ ਪੀਤੜ ਹਨ। ਇਸ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਹਰ ਦੋ 'ਚ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਅਮਰੀਕੀ ਨੂੰ ਭੇਦਭਾਵ ਝਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਭਾਰਤੀ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਸਲੀਅਤ-2020 ਭਾਰਤੀ

ਅਮਰੀਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਰਵੇਖਣ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਸਰਵੇਖਣ ਜਾਨ ਹਾਪਕਿਸ ਯੂਨਿਵਰਸਿਟੀ, ਯਨਿਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਪੈਨਸਿਲਵੇਨਿਆ ਤੋਂ ਕਾਰਲਗੀ ਅੰਡੋਮੈਂਟ ਨੇ ਇਕ ਪੋਲਿੰਗ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਕੀਤਾ।

ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚਮਤੀ ਦੇ ਰੰਗ ਕਾਰਨ ਭੇਦਭਾਵ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 18 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਲਿੰਗ ਜਾਂ ਧਰਮ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਭੇਦਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 31 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਮੁਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਭੇਦਭਾਵ ਇਕ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। 53 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵਜੋਂ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਤੇ 17 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੱਸਿਆ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦੇ।

73 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲੋਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਏਸ਼ੀਅਨ-ਅਮਰੀਕੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਲੋਕ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਮੁਲ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਭੇਦਭਾਵ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। 90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕੀ ਤੋਂ 86 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਫਰੀਕੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੇਦਭਾਵ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸ਼ਕਿਅਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ

ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਢੀਜੀਖੀ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਆਪ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ

ਜਲੰਧਰ ਮਹਾਨਗਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਢੀਜੀਖੀ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਆਪ ਦੇ ਸਥਾਪਨਾ ਸਹਿ-ਇੰਚਾਰਜ ਰਾਖਵੇਂ ਚੱਡਾ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ 'ਚ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਲਕਾਰ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਿਟ-

ਇਰਮੈਂਟ ਨਾਲ ਹੀ ਅਟਕਲਾਂ ਲਗਣੀਆਂ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਲਤਨ 'ਚ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਦਾ ਸਮੱਝਤਾ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਆ ਰਹੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਅਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਰਲ ਕੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਤੇ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਬਸਪਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਗੱਠਜੋੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਇਕੱਠਿਆਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਬਸਪਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਟੋ-ਕਲੇਸ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੇ ਸਾਲ 2017 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ 27-28 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਸਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸੀ। ਬਸਪਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਕੱਲਿਆਂ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ ਪਰ ਕੋਈ ਸੀਟ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਬਸਪਾ ਦੇ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਹ 4 ਤੋਂ 5 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਕਰੀਬ 2017 ਵਿਚ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 35 ਤੋਂ 40 ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਵੋਟ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵੋਟ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕੱਠੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਆਟਾ-ਦਾਲ ਅਤੇ ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਸਕੀਮਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਤਕਤੀ ਸੰਨ੍ਹ ਲਗਾਈ ਸੀ। ਇੱਧਰ ਕਾਂਗਰਸ ਵੀ ਇਸ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਕਈ ਦਾਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਤਾਂ ਦੇਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ 'ਨਹਿਲੇ ਤੇ ਦਹਿਲਾ' ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਫਿਲਹਾਲ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ। ਬਾਕੀ ਰਹੀ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਵੋਟ। ਕਿਸਾਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਨਰਾਜ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵੀ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਰਗਾੜੀ ਕਾਂਡ ਅਤੇ ਗੋਲੀਕਾਂਡ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਦਾ ਵੀ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਫਿਲਹਾਲ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਜਾਣਗੇ। ਹਾਂ ਸੀਟਾਂ ਵਧਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ।

-ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ

Balbir Singh M.A.
Editor in Chief & Publisher
e-mail: bsma54@gmail.com

Tel : 510-938-7771

36415 RUSCHIN DR. NEWARK, CA 94560

Ranjit Kandola ,Managing Editor
email-Kandola@macloans.net

Buta Ram joshi Staff Reporter, Fresno 559-803-0055

Sanjeev Garg Kali, Reporter Malwa Area, 96713-53789

RAJ BUDWAL
MEDIA PARTNER / REPRESENTATIVE
8350202@gmail.com 408-835-0202

Web designed www.pardestimes.com
by Aman Bansil 510-589-2245

The Pardes Times And People Associated With It Are Not Responsible For Any Claims Made By The Advertisers And Don't Endorse Any Product Or Services Advertised In The Pardes Times. Please Consult Your Attorney Before Buying/Hiring Contracting Through The Ads Published In The News Paper. The Pardes Times Is In Business Of Selling Spaces And Claims Made By Advertisers Are Not Tested/Confirmed By An Independent Source.

ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸੰਕਟ ਕਿਉਂ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਪੰਜਾਬ, ਛੱਡੀਸਗੜ੍ਹ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਕਰਨਾਟਕ, ਕੇਰਲ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਅਸਾਮ ਅਤੇ ਦੇ-ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਛੋਟੇ ਸਥਿਆਂ (ਗੋਆ, ਮੇਘਾਲਿਆ ਆਦਿ) ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਬਾਕੀ ਸਥਿਆਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਿਆਦਾ ਸਥਿਆਂ ਵਿਚ ਹੁਣ ਉਹ ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਨੂੰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਥਾਂ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਿਤਿਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਅੰਦਰਨੀ ਸੰਕਟ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਹੋਣ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਸੰਕਟ ਹੈ।

ਇਸ ਸਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਜਿਤਿਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਨੌਜਵਾਨ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ 2004 ਅਤੇ 2009 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਕਈ ਮੰਤਰਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਪਰ 2014 ਅਤੇ 2019 ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਉਹ 2017 ਵਿਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹਾਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਤਿਨ ਪੱਕੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਜਿਤਿਨ ਪ੍ਰਾਬੰਦੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੇਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਿਰਕਰਦਾ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਤੋਤ ਲਵੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨਹਿਰ-ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਸੰਕਟ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਜਿਤਿਨ ਪ੍ਰਾਬੰਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਲੜੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਕੱਦਾਵਰ ਆਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਸਿਪ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਹੀ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਨਜ਼ਿਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਸਥੇ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਵੀ ਢੰਘਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੀ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਕਟ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਹੈ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਪਰ ਨਾਲ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵੀ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉੱਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਸੀਆਵਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਨੂੰ ਸਫ਼ਲਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਕਿਸਾਨ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਾਬੰਦੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਲੜੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਕੱਦਾਵਰ ਆਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਸਿਪ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਹੀ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਨਜ਼ਿਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਸਥੇ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਵੀ ਢੰਘਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੀ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਇਸ ਸੰਕਟ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ 'ਤੇ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਹੈ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਫਾਸਲੇ ਘਟਾ ਕੇ ਹੀ ਇਸ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਸਿਪ ਵਿਚ ਉਹ ਦਿਸ਼ਾਹੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਸਿਪ ਗਾਂਧੀ-ਨਹਿਰ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਹੋ ਜਾਂ ਨਵੀਂ ਸਮਹਿਰਕ ਲੀਡਰਸਿਪ ਉਭਾਰੀ ਜਾਵੇ। ਕੁਝ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਖ਼ਾਲਿਅਲ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਵਿਰੋਧਾਂ ਕਾਰਨ, ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨਹਿਰ-ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੀ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਇਆ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਭਾਜਪਾ ਇਕਜੂਟਿਵ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਬਿਖਰਾਓ ਦਿਕਾਰ ਰਹੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਘਟਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਬਹਾਲ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਬਹਾਲ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਬਹਾਲ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ।

ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਉਰਜਾਵਾਨ ਆਗੂ ਗਵਾਏ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸੂਖ ਆਗੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦਿਖਾਉਣੀ ਹੈ। ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦਿਖਾਉਣੀ ਹੈ।

ਮਹਾਰਾ

ਜੀਐਸਟੀ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦਾ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚਾ

5 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਤੋਂ ਲਗਭਗ 8 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ 28 ਮਈ 2021 ਨੂੰ ਹੋਈ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਸਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਸਿਟੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਉਦਯੋਗਪਤੀ, ਕਰੋਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਮਰੀਜ਼, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰ, ਆਮ ਜਨਤਾ, ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਅਤੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਬਤੀ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਕੌਸਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਦੇ ਵਖੋਂ ਵੱਖ ਕਾਰਨ ਸਨ।

ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਜੀਐਸਟੀ ਦੀ 12% ਅਤੇ 18% ਦੀ ਸਲੈਬ ਦੇ ਰਲੇਵੇਂ ਕਾਰਨ ਹਿਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕੁਲ ਸਲੈਬਾਂ ਦੇ 4 ਤੋਂ 3 ਹੋਣ ਵਿਚ ਸੀ ਜਿਸ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਮਾਲ ਸੀਤਾਰਾਮਨ ਨੇ ਫਰਵਰੀ 2021 ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਰੋਨਾ ਵਾਲੇ ਮਰੀਜ਼, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਟੀਕੇ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਮੈਡੀਕਲ ਰਾਹਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਕਮੀ ਵਜੋਂ ਕੌਸਲ ਦੀ ਬੈਠਕ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਇੱਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਸਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕਰੋਗੇ ਅਤੇ ਕਿਆ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਾਲ ਜੁਲਾਈ 2022 ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਚਿੱਤਰ ਸਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਡਿੱਗਰੀ ਜੀਡੀਪੀ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਅਰਜ਼ਕਾਰੇ ਉੱਤੇ ਵੀ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰੋਨਾ ਦੀ ਦੂਜੀ ਲਿਹਿਰ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਤਾਲਬਾਈ, ਅੰਸ਼ਕ ਜਾਂ ਪੁਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁਣ ਸਥਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਸਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉੱਜ, ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਸਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੇਸਿੰਟਾ ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਟੀਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਇਲਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮੈਡੀਕਲ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਟੈਕਸ ਦਰਾਂ ਬਚੇ 8 ਜਨ ਤਕ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲੋਂ ਸਥਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਜੁਲਾਈ 2022 ਤੋਂ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਪਿਛੇ ਸਾਲ ਵਾਂਗ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਘੱਟ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ 1.58 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਉਧਾਰ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਕਾਏ ਪੂਰੇ ਕਰੋਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਐਸਟੀ ਕੌਸਲ ਦੀ ਬੈਠਕ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਨਾਲ ਜੰਗ ਆਪ ਹੀ ਜਾਰੀ ਰਖਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਜੀਐਸਟੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

15ਵੇਂ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਫਰਵਰੀ 2021 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰਿਧੋਰਟ ਵਿਚ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ

ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਖੇਤੀ ਆਧਾਰਿਤ ਬਰਾਮਦਾਂ, ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਭੰਡਾਰ, ਲੱਕੜ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ, ਜਮੀਨ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਵਿਦਿਅਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਇਹ ਵੱਖੋਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਤੱਥ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ।

ਡਾ. ਰਾਜੀਵ ਖੋਸਲਾ

ਪਾਸੇ ਸੁਥਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਣਦੀ ਵੰਡ ਦਿੱਤੇ ਗਿਆਂ ਹੈ ਵੱਡੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਰਾਸ਼ੀ ਲੈ ਸਕਣ। ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਸਾਲ 2022-23 ਤੋਂ 2025-26 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਹੜੇ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੁ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇ ਉਧਾਰ ਦੀ ਸਹਲਤ ਬਾਰੇ ਵੀ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਥੋਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਥੋਂ

ਤਾਵਿੱਖ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਨਿਹਿਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਘੱਟ ਸਾਥ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਰਿਣਦਾਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧ ਵਿਆਜ ਦਰ ਤੇ ਹੀ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਗੇ। ਕੁਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਾਲ ਰਾਜਾਂ ਪੱਧੀ ਆਰਥਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕੱਢ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਾਸਿਓਡ ਵੀ ਸੀ ਨਹੀਂ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘਾਤ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ।

ਸੁਤਰਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿੱਤ ਦੀ ਕਮੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਜ਼ੀਗਿਤ ਖਰਚੇ (ਨੀਵਾਰੀਆਂ ਸਤਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ, ਸਿਹਤ ਦਾਂਚੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਵਿਦਿਅਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਹਲਤਾਂ ਆਦਿ) ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮੌਜ਼ਦਾ ਹਾਲਾਤ ਤੇ ਬਲਕਿ ਨੇਤ੍ਰੇਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਤੇ ਵੀ ਪਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਵਿੱਤ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਸਾਲ 2019-20 ਵਿਚ ਪੂਜ਼ੀਗਿਤ ਖਰਚੇ ਲਈ ਮੁਕੱਤਰ 22200 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2020-21 ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ 10279 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਕੇਵਲ 6800 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੀ ਪੂਜ਼ੀਗਿਤ ਪ੍ਰਜ਼ਮੈਕਟਾਂ ਉਤੇ ਖਰਚੇ।

ਮੁੜ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਾਤ ਸਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧ ਕਰਜ਼ੇ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਬਹੁਤ ਵਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿੱਗੀ ਹੋਈ ਸਾਖ ਹੋਣ ਤੇ ਰਿਣਦਾਤਾ ਵਧ ਵਿਆਜ ਵਸਲਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਸਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਅ ਹੋਠ ਆਪਣੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅਪਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਹ ਤੇ ਲੈ ਜਾਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਮੰਤਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਵੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵੱਲ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਕਦਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਕਰਨਾਟਕ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹਰਿਆਂਚਾ ਚੁੱਕ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਜੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਇਸ ਕਦਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਨਿਰਵਿਘਨ ਨੌਕਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੈਸੇ ਦੀ ਘਾਟ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਤੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਵਧਾਏ ਜਾਣ ਵੱਲ ਧੱਕ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧੀ ਹੋਈ ਮਹਿਗਾਈ ਹੋਰ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਉਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨੌਜਿਆਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੰਘਵਾਦ ਬਲਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਹੋਈਆ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕਾਂ ਤੇ ਵੀ ਇਉਂ ਸਿੱਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਰਾਹ ਹੋਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦਾ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਫਲਸਤੀਕ

ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਤਿੰਨ 'ਸੈਮਿਟਿਕ' (ਸਾਮੀ) ਅਕੀਡਿਆਂ (ਯਹਦੀ, ਈਸਾਈ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ) ਨੂੰ ਮੰਨਣ

ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਫਿਲਹਾਲ ਦੇਸਤੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਪਾਕਿ

ਇਸ ਸਾਲ ਫਰਵਰੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਛੋਜ਼ਾਂ ਨੇ ਜੰਮ-ਕਸਮੀਰ ਵਿਚ ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦਾ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਸੌਂ ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਹੋ ਕੁਝੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਲਗਭਗ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹੀ ਰਹੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਰਹੱਦ ਤੇ ਨੇਤੇ-ਤੇਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਯਕੀਨਨ ਇਹ ਇਕ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਹੈ ਪਰ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਦਲੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਆਰਾਗ ਅੱਤੇਵਾਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ। ਸਾਡੇ ਛੋਜ਼ੇ ਮੁਖੀ ਜਨਰਲ ਮੋਹਨ ਮੁਕੰਦ ਨਰਵਾਣੇ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਹੋ ਦੇਸ਼ਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭਾਰਤ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅੱਤੇਵਾਦ ਦੀ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਛੱਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਸ ਸਹੀ ਬਿਸਾਤ ਵਿਛਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਕੋਈਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਅੱਤੇਵਾਦ ਤੋਂ ਪੀਤੜ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸੁਰ ਤੋਂ ਹੀ ਅੱਤੇਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਲ ਕੇ ਭਾਰਤ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੁਕਵੀਂ ਜੰਗ ਛੇਤਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਅਜੇ ਤਕ ਬੀਤੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਬਕ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਪਦਾ ਭਾਵੇਂ ਅੱਤੇਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਮਦਰਸਿਆਂ, ਮਸਜਿਦਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਉਤੇ ਹਸਲੇ ਕਰ ਕੇ ਅਣਗਿਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ-ਮਕਾਇਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਜੰਗਬੰਦੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਘਟਨਾਚੱਕਰ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹੀ ਸੰਕੱਤ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਰਗ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮਤਤੇਦ ਵੱਧਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਸਮੀਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ, ਦੋਵਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਰਵਾਈਆ ਸਖ਼ਤ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਜਨਰਲ ਤੇ ਨੇਤਾ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਰਿਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਵਾਹਰਕ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਸੰਪਰਕ ਬਹਾਲੀ ਕਰ ਕੇ ਭਵਿੱਖਮੁਖੀ ਸਿਸਟੈਕੋਣ ਅਪਨਾਉਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹਨ ਜਦਕਿ ਹੋਰ ਆਪਣੇ ਰਵਾਇਤੀ ਸਖ਼ਤ ਵਤੀਰੇ 'ਤੇ ਅੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਰੇ ਅੱਤੇਵਾਦ ਨੂੰ ਇਕ ਬਦਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕ ਕੀਮਤ ਤਾਰੀਖੀ ਪਈ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਤਮਾਮ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਜੇ ਵੀ ਇਕ ਖਤਰਨਾਕ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਣਨਾ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਖਿੱਚਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਸਿੱਧੇ ਹੋ ਰਿਹਾ

(ਸਫ਼ਾ 5 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਰਬ ਗੁਆਂਫੀਆਂ ਦਰਸਿਆਨ ਨਵੇਂ ਰਿਸਤੇ ਬਣਦੇ ਵੀ ਦੇਖੇ ਗਏ, ਦੱਜੇ ਪਾਸੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਾਂਗ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਰਬ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਇੱਗਾਨ ਨਾਲ ਰਿਸਤਿਆਂ ਵਿਚ ਨਿਆਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਛੇ ਅਰਬ ਮੁਲਕਾਂ - ਮਿਸਰ, ਜੋਨਡਨ, ਬਹਿਰੀਨ, ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ (ਯਥੇਈ), ਸਡਾਨ ਅਤੇ ਮੌਰਕੋ ਦੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨਾਲ ਸਫ਼ਾਰਤੀ ਸਬੰਧ ਹੈਨ। ਹੋਰ ਵੀ ਛੇਤੀ ਇਸ ਰਾਹ ਪੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਜਾਹਰ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਮੌਹੀਕੀ ਅਰਬ ਮੁਲਕਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸਾਉਂਦੀ ਅਰਬ ਦੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨਾਲ ਬੜੀ ਡੱਖੀ ਤੇ ਸਿੱਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਇਗਾਨ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹਿੱਤ ਵੀ ਸਾਂਝੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਖਾਸ ਕਰ ਇਗਾਨ ਵੱਲ ਕੱਤ ਤੇ ਗਰਮ ਖ਼ਿਆਲੀ ਅਰਬ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਹਿਯੋਗ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹਨ। ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ਿਆਈ ਖਿੱਤੇ ਵਿਚ ਧਿਆਨ ਅਰਬ-ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਅਰਬੀ-ਫਾਰਸੀ (ਇਗਾਨੀ) ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵੱਲ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਰਬ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਭਾਰੀ ਨਿਰਾਸਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਦੇ ਮਰਹੂਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਸਿੰਘਾ ਰਾਓ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤਿਆਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਫ਼ਾਰਤੀ ਰਿਸਤੇ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਪਰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਅਰਬ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਤਸਲੀਮ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਫਲਸਤੀਨੀ ਆਜਾਦੀ ਦੇ ਟੀਚੇ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੌਦੀ ਜੋਨਡਨ ਤੋਂ ਜੋਨਡਨੀ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਵਿਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਫਲਸਤੀਨੀ ਸਦਰ ਮਹਿਸੂਦ ਅੱਗਾਸ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਫਲਸਤੀਨੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਰਾਮਲਾ ਗਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦਾ ਫੌਜੀ ਕਿਹਾ:

ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਗਾਜ਼ਾ ਤੇ ਯੋਰੋਸਲਮ ਦੀਆਂ ਹਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਕੌਸਲ ਵਿਚ ਹੋਈ ਚਰਚਾ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਯੂਐਨ ਵਿਚ ਪੱਕੇ ਨਮਾਈਦੇ ਟੀਅਸ ਤੂਮੂਰਤੀ ਨੇ ਉਹ ਕੁਝ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਬਿਆਨਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਭਾਰਤ ਦੋਵਾਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਫਲਸਤੀਨ ਤੋਂ ਤਵੱਕੋ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਚੀਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਰਥਿਕ ਗਲਿਆਰੇ (ਸੀਪੈਕ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੀਨ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੀਪੈਕ ਵਿਚ ਗਵਾਦਰ ਬੰਦਰਗਾਹ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਰਣਨੀਤਕ ਸਵਾਰਥ ਹਨ। ਉਥੇ ਹੀ ਚੀਨ ਲਈ ਸੀਪੈਕ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਕੰਡੇ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਰਣਨੀਤਕ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਸੀਪੈਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਰਬਚਾਰੇ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਪਰ ਕੁਝ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਇਸ ਦੀ ਸਿੱਤਾ ਸਤਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਚੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਰਜ਼ਦਾਰੀ ਵੱਧਦੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਲਸਤੁਪ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚੀਨ ਦਾ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਝੋਲੀ ਚੁੱਕ ਬਣਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੇ ਲਗਪਗ ਮਹੀਨੇ ਕੁ ਬਾਅਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜਨਰਲ ਕਮਰ ਬਾਜ਼ਵਾਨ ਨੇ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੀਤੀਗਤ ਭਾਸਣ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਹਿੱਲਾਂ ਅੱਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਹਿਂ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਕਿਹਾਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਭਾਰਤ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਰਣਨੀਤਕ ਸਵਾਰਥ ਹਨ। ਉਥੇ ਹੀ ਚੀਨ ਲਈ ਸੀਪੈਕ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਕੰਡੇ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਰਣਨੀਤਕ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਸੀਪੈਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਰਬਚਾਰੇ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਪਰ ਕੁਝ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਇਸ ਦੀ ਸਿੱਤਾ ਸਤਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਚੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਰਜ਼ਦਾਰੀ ਵੱਧਦੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਲਸਤੁਪ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚੀਨ ਦਾ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਝੋਲੀ ਚੁੱਕ ਬਣਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੇ ਲਗਪਗ ਮਹੀਨੇ ਕੁ ਬਾਅਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੇ ਮੁਖੀ ਜਨਰਲ ਕਮਰ ਬਾਜ਼ਵਾਨ ਨੇ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੀਤੀਗਤ ਭਾਸਣ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਹਿੱਲਾਂ ਅੱਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਹਿਂ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਕਿਹਾਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਹੀ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹ ਮਹਿਸੂਦ ਕੁਰੈਸੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੋਣ ਕੁਝ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁ ਜਨਰਲਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਹਾਸਲ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਨਰਲ ਬਾਜ਼ਵਾਨ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਰਵਾਇਤੀ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਭਟਕਣ ਜਿਹਾ ਕਦਮ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਲੀਕ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਹੀ ਜਿਕਰ ਸੀ ਕਿ ਕਸਮੀਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕੀ ਉਮੀਦ ਰੱਖਦਾ ਹੈ? ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿਤੇ ਜਿਆਦਾ ਹੈ ਕਿ

ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਦਾ ਫੈਲਾਅ- ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਡਿਕਟੇਟਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਫੁੰਘੇ ਹਨੇਰੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ

ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਰੋਲੇਟੇਰੀਅਟ ਡਿਕਟੇਟਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਥੈਰੇਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਅੱਜ ਧਰਤੀ ਗ੍ਰਹਿ ਉਪਰ ਮਨੁੱਖੀ ਜੂਨੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘਾਤਕ ਸਿੱਧ ਹੋਈ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਜੂਨੀ ਦੇ ਹੋ ਰਹੇ ਘਾਣ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਦੀ ਆਤਮਾ ਵੀ ਰੋਂਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਰਾਜ ਨੇ ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਆਪਣੇ ਹੀ ਲੱਖਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾਂ ਹੀ ਇਸਨੂੰ ਲੋਕਤਾਂਤ੍ਰਿਕ ਚੇਣਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਦਾ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ, ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਹ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਡਟ ਕੇ ਅਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰੋਲੇਟੇਰੀਅਟ ਡਿਕਟੇਟਰਸ਼ਿਪ ਹੀ ਆਖਰੀ ਸੱਚ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਖਤਰਨਾਕ ਅਨੈਡਿਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਪਵੇ, ਉਹ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਅਨੈਡਿਕ ਕਦਮ ਨਾਲ ਚਾਹੇ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਡਿਕਟੇਟਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਦੌਰ ਆਉਣਾ ਕੋਈ ਵਿਵਹਾਰਕ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਤੰਤਰ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਉਪਰ ਥੋਪੀ ਹੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਮਲਾ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਚੀਨ ਨੇ 2015 ਵਿੱਚ ਬਾਇਓ ਯੂਧ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ। ਜਦੋਂ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੈਮ 20 ਜਨਵਰੀ 2017 ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣੇ ਇੱਜ

ਲੰਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ, ਉਤਰ ਕੋਰੀਆ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੋਵਾਂ ਉਪਰ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਹਮਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਦ ਚੀਨ ਨੇ ਨਵੰਬਰ 2019 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਬਾਇਓ ਯੂਧ ਨੀਤੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ।

ਆਉਂ ਜਪਾਨ ਦੇ ਨੋਬਲ ਇਨਾਮ ਜੇਤੂ ਮੈਡਿਸਿਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਡਾ ਸ਼੍ਰੀ ਹੋਂਜੇ ਵੱਲੋਂ 2020 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਉਪਰ ਗੌਰ ਕਰੀਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਕੋਵਿਡ-19 ਕੁਦਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਚੀਨ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈਬ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਾਪਮਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ ਵਾਲੇ ਸਵਿਟਜਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਇਹ ਮਾਰੂਬਲਾਂ ਜਿਹਨਾ ਦਾ ਅੱਸਤ ਤਾਪਮਾਨ 300-400 ਫਰਾਨਹੀਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਠੰਡੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਚ ਫੈਲ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਗਰਮ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਚ ਮਰ ਜਾਂਦਾ। ਮੈਂ ਵੁਹਾਨ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਵਾਇਰੋਲੋਜੀ ਵਿੱਚ 4 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਥੋਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਫੋਨ ਬੰਦ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਸਮਝ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੈਬ ਟੈਕਨੀਸੀਅਨ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ 100% ਵਿਸਵਾਸ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਕੋਵਿਡ-19 ਕੁਦਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਚਮਗਾਡੜਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਚੀਨ ਨੇ ਲੈਬ। ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਵਾਇਰਸ ਕੋਵਿਡ-19 ਕੁਦਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਚਮਗਾਡੜਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਚੀਨ ਨੇ ਲੈਬ ਵਿੱਚਿਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਜੋ ਕੁਝ ਮੈਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਅੱਜ ਜਾਂ ਭਰਿਖ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਮੇਰਾ ਨੋਬਲ ਇਨਾਮ ਵਾਪਿਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਚੀਨ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੱਚਾਈ ਇੱਕ ਦਿਨ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗੀ।

ਨਵੰਬਰ 2019 ਤੋਂ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੁਹਾਨ ਵਿਖੇ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਕਿ ਕ੍ਰਮਵੱਧ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਚੀਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਧਾਰਾਈ ਗਹਿਰੀ ਸਾਜਿਸ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਗਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

1) ਦਸੰਬਰ 2019 ਵਿੱਚ ਵੁਹਾਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਸ਼ੂਰ ਡਾਕਟਰ ਮਿ ਲੀ ਵੇਨ ਲਿਆਂਗ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਰਸ (Severe Acute Res-

piratory Syndrome) ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਬਿਆਰੀ ਫੈਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਸੁਚੇਤ ਕਰਦਾ ਬਣ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਗੇ ਆਵਾਜ਼ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ। 3 ਜਨਵਰੀ 2020 ਨੂੰ ਵੁਹਾਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣਾ ਪ੍ਰਤੀ ਖਬਰ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਤਿੜਕਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਉਸਨੂੰ ਮੁਾਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜਾਗ ਪਹਿਚਾਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੈਬ ਟੈਕਨੀਸੀਅਨ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ 100% ਵਿਸਵਾਸ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਰੋਨਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੀ ਭੇਜਣ ਲਈ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਇੱਕ

ਜਾਗੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਨਿਰੀਖਕ ਟੀਮ ਵੁਹਾਨ ਬੇਜਣ ਲਈ ਚੀਨ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ। ਚੀਨ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਇੱਕ

ਅਮਰ ਗਰਗ ਕਲਮਦਾਨ

ਸਾਲ ਬੀਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੀਨ ਨੇ ਵਿਸਵ ਸਿਹਤ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਵੁਹਾਨ ਆਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂਕਿ ਅੱਖਾਂ ਧੋ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦਾ।

ਚੀਨ ਇੱਕ ਲੋਹ ਪਰਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਅਜਾਦ ਪ੍ਰੈਸ ਨਾਂ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੋਈ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚੀਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਿਸਵ ਨੂੰ ਹਨੂਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਸੌਖਾ ਕੰਮ ਹੈ।

ਆਉਂ, ਗੈਰ ਮਨੁੱਖੀ ਚੀਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਾਰਾ ਵਿਸਵ ਇੱਕ ਹੋ ਜਾਈਏ। ਇਹ ਗੈਰ ਮਨੁੱਖੀ ਹੈ, ਮਨੁੱਖੀ ਜਨੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਾਇਓ ਯੂਧ ਦੀ ਹੋ ਜਾਈਏ। ਇਹ ਗੈਰ-ਮਨੁੱਖੀ ਹੈ, ਕਮਿਊਨਿਸਟ-ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਨੀਤੀਆਂ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਅਣ-ਮਨੁੱਖੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਗੁਆਫ਼ੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਜਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਹੱਦਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਅਣ-ਮਨੁੱਖੀ ਹੈ, ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਣ-ਮਨੁੱਖੀ ਹੈ, ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਰਥਿਕ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ।

ਇਹ ਸਮਾਂ ਹੈ ਵਿਸਵ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਚੀਨ ਦੀ ਸਾਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਖੜਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਸਾਜਿਸ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਚੀਨ ਸਾਰੇ ਵਿਸਵ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੋਗਦਾ ਹੋਇਆ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਨਿਉਟਨ ਦਾ ਗਤੀ ਦਾ ਤੀਜਾ ਨਿਯਮ ਪੂਰੇ ਵਿਸਵ ਨੂੰ ਕਮਿਊਨਿਸਟ-ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਚੀਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਰਾਜਨੀਤਕ-ਆਰਥਿਕ-ਸਮਾਜਿਕ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਲਹਿਰ ਉਸਾਰਨ ਵੱਲ ਧੋਗੇਗਾ। ਜਿਸਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਕੁਅਡ, ਜੋ ਕਿ ਚੀਨ ਦੀਆਂ ਜਤ੍ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੁਅਡ ਦਾ ਨਾਇਕ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਉਭਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਤਾਏ ਹੋਏ ਵਿਸਵ ਲਈ ਕੁਅਡ ਨੂੰ ਬਲ ਦੇਣਾ ਉਸਦੀ ਲੋਤ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਕੋਵਿਡ-19 ਕੁਦਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਚਮਗਾਡੜਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਚੀਨ ਨੇ ਲੈਬ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਜੋ ਕੁਝ ਮੈਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਅੱਜ ਜਾਂ ਭਰਿਖ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਮੇਰਾ ਨੋਬਲ ਇਨਾਮ ਵਾਪਿਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਚੀਨ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਠੰਡੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਚ ਫੈਲ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਗਰਮ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਚ ਮਰ ਜਾਂਦਾ। ਮੈਂ ਵੁਹਾਨ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ

ਬੀਹਬੀ ਸਦੀ ਦੇ ਚੌਣਵੇਂ ਸਿੱਖ ਆਗੁਆਂ ਦੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਅਕੁਭਵ

'ਖਾਲਸਾ ਸਮਾਚਾਰ' ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ ਭਾਵੇਂ ਨਿਵੇਕਲੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸੀ ਪਰ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੱਖ ਦੇ ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪਠਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਰਵਾਈ।

ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਦੇ ਸੁਰੂਆਤੀ ਦੌਰ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਗਏ ਭਾਰਤੀਆਂ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਭਾਰਤੀ (ਅਮ ਕਰ ਕੇ ਗੈਰ ਪੰਜਾਬੀ) ਰੋਟੀ ਰੋਜ਼ੀ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੀ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। 'ਖਾਲਸਾ ਸਮਾਚਾਰ' ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ

"ਕਲਕੱਤੇ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਜਲਸਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਰਦਵਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਵੀ ਹੇਠ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨੀ ਤੇ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਾਲੋਂ ਲੱਗੇ ਟੈਕਸ ਪਰ ਨਗਰਜ਼ਗੀ, ਸਰਕਾਰ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਤਨ ਛੋਡਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਕਰਨ ਪਰ ਮਾਯੂਸੀ, ਹਿੰਦੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਦੇ ਸਮ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਯਾਚਨਾ, ਮਿਸਟਰ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਸਫਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪਰ ਨਗਰਜ਼ਗੀ ਦੇ ਰੈਜ਼ੋਲਯਸ਼ਨ ਪਾਸ ਹੋਏ। ਪੰਦਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਿਆ ਚੰਦਾ ਇਕੱਤਰ ਹੋਇਆ।"

"ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੰਨੇ ਪ੍ਰਮੰਨੇ ਨੇਤਾ ਗੋਖਲੇ ਨੇ ਵੀ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਸਰੋਕਾਰ ਦਿਖਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੇ ਮਜ਼ਲੂਮ ਹਿੰਦੀਆਂ ਦੀ ਠੀਕ ਗਿਣਤੀ

ਹਨ। ਵੇਹਤ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵਾਲੇ ਸਮੱਹ ਹਿੰਦੀ ਰਿਹਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਮਿਸਟਰ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖੋਜਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਾਇਮ ਮੁਕਾਮ ਹਿੰਦ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੇਜ ਦੇ ਅੰਤ ਤਕ ਹਤਤਾਲੀਆਂ ਨਾਲ ਬਦਸਲਕੀ ਹੋਣ

ਪਰ ਚਲਾਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੀਆਂ ਦੀ

ਹਮਾਇਤ ਬੰਦ ਰਹੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਮਪੇਰੰਜਾ ਮੌਟਏਕ ਕੌਮ ਦੇ ਬਲਵਿਆਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮਰਨ ਬਾਬਤ ਖੋਜ ਕਰ ਸਕੇ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਖੋਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਗ ਉਹ ਗਵਾਹੀ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਹਿੰਦ ਦੇ ਕਾਇਮ ਮੁਕਾਮ ਨੂੰ ਬੇਜ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਗੇ। ਖੋਜ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਵਜ਼ਦ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

"ਆਸ਼ਾ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਹਿੰਦ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨੀਆਂ ਤੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿਚ ਅਮਨ ਪੰਜਦ ਸ਼ਹਿਰੀ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ

ਦੇ ਇਕ ਡੈਪਟੇਸ਼ਨ ਨੇ ਸਰਬੰਸਮਨ ਰਾਬ੍ਰਟਸ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਹਿੰਦ ਵਾਲੋਂ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਮੁਕਾਮ ਹੋ ਕੇ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ, ਪਾਸ ਦਰਖਾਸਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਹਾਰ, ਤਲਾਕ ਅਤੇ ਵਾਰਸਤ (ਵਿਵਾਸਤ) ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮਜ਼ਹਬੀ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕੁਰਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਏ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਇਸ ਤੋਂ ਕਮਤਰ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਆਪਣੇ ਡੈਪਟੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੁਣ ਤੀਕ ਚੁੱਪ ਕਿਉਂ ਰਹੇ। ਮੈਂ ਇਸ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਵਾਇਸਰਾਇ ਜੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਾਂ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਪੁੱਨਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਦਿਵਾ ਸਕਦਾ।" ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ "ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

"ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੀ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਰੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੇ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨੀਆਂ ਨੇ ਗੋਰੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਹਤਤਾਲ ਸਮੇਂ ਹੌਸਲੇ, ਦੀਰਘ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੇ ਅਮਨ ਪੰਜਦੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸੱਦਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਕ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੀ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨੀਆਂ ਵਾਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਪਰ ਨਾਟਾਲ ਦੀ ਵੱਡੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ "ਉਹ ਆਦਮੀ ਕਦੇ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਉਸ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤ ਦੀ ਰੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਏ ਹੋਣ ਜੋ ਇਕ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਆਦਮੀ ਦੀ ਇਕੋ ਇਸਤਰੀ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ।" ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਹ ਉਥੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸਮੱਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ। ਇਕ ਬਖਰ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਦੁਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਾਇਕ ਮਦਦ ਲਈ ਕਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ।

"ਖਾਲਸਾ ਸਮਾਚਾਰ" ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ 'ਚ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ (ਅੰਗ ਦਿੱਤੀਆਂ ਟਕਾਂ 'ਖਾਲਸਾ ਸਮਾਚਾਰ' ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਏ ਅੰਕਾਂ 'ਚੋਂ ਹਨ): "ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿਚ ਜੋ ਸਲੂਕ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕਿਆ ਨਹੀਂ। ਉਥੋਂ ਦੇ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨੀਆਂ ਬਾਬਤ ਪਾਸ ਹੋਏ ਕਰਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਾਇਕ ਮਦਦ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।"

"ਖਾਲਸਾ ਸਮਾਚਾਰ" ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ (ਅੰਗ ਦਿੱਤੀਆਂ ਟਕਾਂ 'ਖਾਲਸਾ ਸਮਾਚਾਰ' ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਏ ਅੰਕਾਂ 'ਚੋਂ ਹਨ): "ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿਚ ਜੋ ਸਲੂਕ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕਿਆ ਨਹੀਂ। ਉਥੋਂ ਦੇ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨੀਆਂ ਬਾਬਤ ਪਾਸ ਹੋਏ ਕਰਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮਾਇਕ ਮਦਦ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।"

"ਕਿਸੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਦਲ ਹੈ? ਅੱਸਥੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਦਲਗੀਣਾ ਵੀ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਖੋਜ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਆਧੁਨਿਕ ਇਲਾਜ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਚ ਨਿਰੰਤਰ ਖੋਜ ਕਰਨ ਚਲਦੇ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੁਕਰੀਏ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਆਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਲੀ ਵੀ ਰੁਖ ਹੋਵੇਗਾ।"

"ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੀ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਰੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੇ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨੀਆਂ ਨੇ ਗੋਰੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਹਤਤਾਲ ਸਮੇਂ ਹੌਸਲੇ, ਦੀਰਘ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੇ ਅਮੱਨ ਪੰਜਦੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸੱਦਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਕ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੀ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆ

ਬੱਚਿਆਂ ਬਿਨ ਸਕੁਲ ਉਦਾਸ!

ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਖੂਨ ਦੀ ਸਾਂਝ ਵਰਗ ਗੜ੍ਹ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕ ਇਕ ਚਮੁਖੀਏ ਚਿਰਗ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਗੁਰੂਕੁਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਗੁਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। 'ਗੁਰੂ' ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਮੂਲ ਦਾ ਸਥਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦਾ ਹਨੇਰਾ ਦਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਤੋਂ ਚਾਨਣ ਵੱਲ ਲਿਜਾਣਾ ਉਸ ਦਾ ਕਰਤਵ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚੋਂ ਅਗਿਆਨਤਾ ਰੂਪੀ ਹਨੇਰੇ ਨੂੰ ਦਰ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਗਵਾਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਧਿਆਪਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਉਚੇ ਮੁਕਾਮ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੇਂ, ਸੌਖਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਘਾਲਣਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਦਰਕਿਨਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਧਿਆਪਨ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਦਸਰੇ ਸਾਰੇ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦਾ ਜਨਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜੇਕੇ ਸਮੇਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਨਪੜ੍ਹ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਇਕ ਹਨੇਰੀ ਕੁੰਦਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਹ ਗੱਲ ਭਲੀਭਾਂਤ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜ਼ਿਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਖਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਲਈ ਕਮਾਈ ਵੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵਿਚਿਆ ਰੂਪੀ ਹਥਿਆਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਮਾਈ ਕਰਨੀ ਸੌਖੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਰੀਰਕ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲੋਂ ਦਿਮਾਗੀ ਮਿਹਨਤ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਕੱਲੇ ਗਾਰੇ, ਇੱਟਾਂ-ਬੱਜ਼ੀ ਆਦਿ ਚੱਕਾਂ ਹੀ ਮਿਹਨਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਪੜ੍ਹਨ-ਲਿਖਣ ਨਾਲ ਮਨ ਦੇ ਜਾਲੇ ਸਾਫ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜ਼ਿਉਣ ਦਾ ਢੰਗ ਸੌਖਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਨੇ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਅਧਿਆਪਨ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਅਣਕਿਆਮੀ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹਰ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਆਨਲਾਈਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵੀ ਦੋ ਪਹਿਲੀ ਹਨ-ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਮਾੜੇ। ਸਾਡੀ ਸਿੱਖਿਆ ਜਿਹੜੀ ਕਿ 'ਵਿਦਿਆ ਵੀਚਾਰੀ ਤਾਂ ਪਰਉਪਕਾਰੀ' ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੰਗੇ-ਮਾੜੇ ਪੜਾਵਾਂ 'ਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਪਿਆ। ਲੁੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਤਜਰਬੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ

ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਾਂ ਇਸ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਏ ਲਾਭ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ। ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਪਰੀ ਰੀਝ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਨਵੀਂ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਭਰਪੁਰ ਛਾਇਦਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਜੁੜੇ ਰਹੇ। ਯੁਨਿਵਰਸਿਟੀ ਵਰਗੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਸਦਾਉਪਯੋਗ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੈ ਮਾਹਿਰ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਪਰੇ ਦਾ ਗਿਆਨ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ

ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਤੋਂ ਅੱਠਵੀਂ ਤਕ ਮੁਫਤ ਸੀ, ਉਹ ਮਹਿੰਗੀ ਹੋ ਗਈ। ਨੈਟਪੈਕ ਪੁਆਉਣੇ ਥੇ ਗਏ। ਘਰ ਵਿੱਚ 2-3 ਬਚੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਫੋਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਈ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ਮਾਰਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਵੀ ਫੋਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਕਲੋਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। ਫੋਨ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਖਰਚਾ ਵੀ ਵਧਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮਦਨ ਘਟਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਖਰਚੇ ਵਧੇ। ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗੇ ਫੋਨ ਅਤੇ ਨੈਟ ਪੈਕ ਦੀ

ਆਪਣੀ ਅਧਿਆਪਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੈਸੇਜ ਭੇਜ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਰਿਸਤੇ ਨੂੰ ਤਾਰ-ਤਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਰੂਪੀ ਅਧਿਆਪਕ

ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਮੀ

ਸਰਮਸਾਰ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਗਹਿਰੀ ਢਾਅ ਲੱਗੀ। ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਦੇਰ ਰਾਤ ਤਕ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਮੈਸੇਜ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮਾਹੌਲ ਖਾਬਾ ਹੋਏ ਕਿਉਂਕਿ ਸਕਲ 'ਚ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੌਬਾਈਲ ਫੋਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਲੋਅ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰੀਰਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ।

ਸਿਰ ਪੀਤ ਦੀ ਤਕਲੀਫ ਆਮ ਹੋ ਗਈ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੈਠਣ ਨਾਲ ਪਿੱਠ ਦਰਦ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਨੈਟਵਰਕ ਪ੍ਰੋਬਲਮ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਅਕੇਵਾਂ ਵਧਿਆ। ਮੁੱਕਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਬੰਦੇ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ। ਰੁਚੀਹੀਣ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਪਰੇ ਬੁਲੋ ਲੁਟੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਹ ਘਾਟਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਇਹੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਮੱਕਤਜਾਲ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ 25 ਜਨ ਨੂੰ ਸਕਲ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀ ਚਾਈਂ-ਚਾਈਂ ਸਕਲ ਆਉਣ ਤੇ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਦਿਖਾਉਣ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਵੀ ਜਲਦੀ ਖਤਮ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਸੂਬੋਂ-ਸਾਂਦੀ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪਰਤਣ। ਬੱਚਿਆਂ ਬਿਨਾਂ ਘਰ ਅਤੇ ਸਕਲ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਉਦਾਸ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਕਲ ਰੂਪੀ ਬਾਗ ਦੋਂ ਸੋਹਣੇ ਢੁੱਲ ਫਿਰ ਆਪਣੀਆਂ ਫੁੱਲਵਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ਮਹਿਕਾਉਣ।

ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ 'ਅੱਜ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸੋ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰੋਗਾ।' ਪਰ ਇਸ ਇਕਪਸਤ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਆਏ ਵਿੱਚ ਲੁਣ ਦੇ ਬਰਬਾਦ ਸੀ ਭਾਵ ਕਿ 10% ਹੀ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਾਇਬ ਹੀ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪੇਪਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਲਾਸ ਕੋਈ ਹੋਰ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਕੰਮ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਰ ਕੇ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਗਰੀਬਾਂ

ਰੋਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪਰੋਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। ਹੋਰ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਇਆ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ-ਕਿਵੇਂ ਪਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਿਆ ਕੀਤੀ। ਪਰੰਤੁ ਕਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦਿਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਬਚੇ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਬਾਕੀ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਆਨਲਾਈਨ ਗੇਮਾਂ ਖੇਡਦੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਗਾਡੀ ਰਾਹ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕੁਰਾਹੇ ਪੈ ਗਏ ਹਨ। ਕਈ ਛੋਟੀ ਅਕਲ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ

15 ਅਗਸਤ ਸੰਨ 1947 ਨੂੰ ਡਲਹੋਜੀ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਆਜ਼ਮ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚਾਚਾ, ਮਹਾਨ ਕੌਂਠੀਕਾਰੀ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੁਆਸ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਲੰਬੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਪਲਾਂ 'ਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਚਾਚਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਸਰਦਾਰ ਜੀ, ਅੱਜ ਆਪਣਾ ਦੇਸ ਅਜਾਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਚਮਕ ਪਿਆ। ਬੜੀ ਮੁਖਾਂਕਣ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ। ਇਹ ਮਹਿੰਗੇ ਦੇ ਚਾਚਾ ਦੀ ਰੀਤ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ।

ਕੁਦਰਤੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਤੇ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦਾ ਸੰਗਮ ਪਾਊਂਟਾ ਸਾਹਿਬ

ਪਾਊਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਹਰ ਕਣ 'ਚੋਂ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋਂ 'ਚ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਹਰ ਜੀਵ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਸਰਸ਼ਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਦਾ ਲਈ ਉਸ ਧਰਤੀ ਦੀ ਆਭਾ ਮਾਣਨ ਦਾ ਇੱਛਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। & ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਬਣਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਇਹ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕ ਵਾਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਘੋੜੇ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਇੱਥੋਂ ਲੰਘੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਘੋੜਾ ਕੁਝ ਮੱਠਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਸੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਮਨ ਵੀ ਕੁਝ ਲਿਖਣ ਨੂੰ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਬਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣ ਕੇ ਫਿਰ ਇਸ ਬਾਂ 'ਤੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਰਹਿਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਥੇ ਦਸਤ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਬਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਾਂ ਦਸਤਾਰ ਮਕਾਬਲੇ ਕਰਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦਸਤਾਰ ਦਾ ਸੰਧਾਰ ਸਬੰਧ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਹੈ। ਜੋ ਮਨੁਖ ਕੇਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਦਸਤਾਰ ਵੀ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਦਸਤਾਰ ਸਾਡੇ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਢਕ ਕੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਪੁਸ਼ਕ ਦਾ ਇਕ ਅਹਿਮ ਭਾਗ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰਤੱਖ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਾਨ ਕਵੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਸੇਸ਼ ਦੰਗ ਨਾਲ ਜੁਤਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਹੀ 52 ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋਈ। ਇਸ ਸਥਾਨ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਹਰ ਸਾਲ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਨ।

ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰਮਣੀਕ ਹੈ। ਯਮੁਨਾ ਨਦੀ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾ

ਕੇ ਲੰਘਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਦੀ ਦੇ ਆਲੋਂ-ਦੁਆਲੇ ਜੋ ਪਹਾੜੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪਹਾੜੀਆਂ 'ਚ ਰੋਸ਼ਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਵੇਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਤਰੇ ਟਿਮਕਦੇ ਹੋਏ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜ਼ਾਗਾ ਬਚਾ ਅਲੋਕਿਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮਨ ਆਪਣੇ ਅਧ ਹੀ ਉਸ ਕਰਤਾਰ ਨਾਲ ਜੜਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਸਥਾਨ ਦਾ ਸਿਰਜਕ ਹੈ। ਪਾਊਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਜਦੋਂ ਦੀ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਚ ਆਈ ਹੈ, ਕਈ

ਪ੍ਰੋ ਜਤਿੰਦਰ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੰਦਾ

ਰਕਕੇ ਕਿਸੇ ਵਖੱਰੇ ਰਾਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਦਲੀ ਹੈ। ਲੰਮੇ ਸੌਮੇਂ ਤੋਂ ਇਹ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਾਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਦੇ ਇਹ ਉਤਰਾਂਚਲ ਤੇ ਭਾਰਥੰਡ ਦੇ ਰਾਜ ਦਾ ਸਿੰਗਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪਾਊਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਜਾਣ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦੋ ਰਸਤੇ ਹਨ। ਇਕ ਰਸਤਾ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਰਾਮਦੇਹ ਹੈ, ਉਹ ਰੇਲ ਰਾਹੀਂ ਸਵੇਰੇ ਵੇਲੇ ਨੌਂ ਵਜੇ ਇਕ ਗੱਡੀ ਚਲਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ 2 ਵਜੇ ਹਰਿਦੁਆਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਅਗਲਾ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਟੈਕਸੀਆਂ ਤੇ ਟੈਪ੍ਪੁ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਹਰ ਬਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦਸਰਾ ਰਸਤਾ ਬੱਸ ਰਾਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਨਜ਼ਰੇ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਤੁਸੀਂ ਹਿਮਾਚਲ ਦੀਆਂ ਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਣਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਡਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਲਾ ਅੰਬ ਤੋਂ ਰਸਤਾ ਬਦਲਦੇ ਹੋਏ ਹਿਮਾਚਲ ਤੋਂ ਉਤਰਾਂਚਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਰਸਤਾ ਵਧੇਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਾੜੀ ਹੈ ਤੇ ਇੱਥੇ ਕਈ ਸੈਲਾਨੀ

ਬਾਵਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਤੁਸੀਂ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇੱਥੇ ਆਮ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕਿਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਟਰ ਬਣਾ ਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਜਾਓ ਤੁਸੀਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸੀ ਹਰਿਦੁਆਰ ਵਾਲਾ ਰਸਤਾ ਅਪਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਜਿਥੇ ਹਰਿਦੁਆਰ ਦੇ ਕਈ ਅਣਗਿਣਤ ਸੈਲਾਨੀ ਸਥਾਨ ਹਨ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੇਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਰਿ ਕੀ ਪਾਊਂਡੀ ਖਸ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ

ਤੁਸੀਂ ਦਰਿਆ ਗੰਗਾ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਵਿੱਤਰ ਰੂਪ ਮਾਣਨ ਦੇ ਹੀ ਇੱਛਕ ਹੋ ਤਾਂ ਰਿਸ਼ਕੇਸ਼ ਦੇ ਰਸਤੇ ਰਾਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤੇ ਲਡਮਣ ਭਲੇ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਬਾਂ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਇਵੇਂ ਜਾਪੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਮਾਂ ਦੇ ਪੰਘੂੜੇ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹੋ।

ਪਾਊਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੁਹਾਵਣੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਲੋਕ ਦੇਵ ਭੂਮੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਭਰਮਾਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਸੈਲਾਨੀ ਸਥਾਨ ਬਣ ਜਾਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਬਾਵਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨਾਲ ਭਰਪੁਰ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਅਪਣੇ ਅਧ ਵਿਚ ਕਈ ਗੁਣ ਸਮੇਂ ਬੈਠੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭੀਤ੍ਰਾਂ ਇੱਥੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸਦਾ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਬਾਵਾਂ ਦੇਖਣ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਸਥਾਨ ਤਾਂ ਪਾਊਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਨੇਤੇ ਦੇ ਸੈਲਾਨੀ ਸਥਾਨ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ।

ਆਸਨ ਲੋਕ

ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਝੀਲਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਲੋਕ ਸਦਾ ਤੱਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਝੀਲ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਦਿਲ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਝੀਲ ਪਾਊਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇਤੇ ਕੇਵਲ ਚਾਰ ਮੀਲ 'ਤੇ ਹੈ ਤੇ ਏਥੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਈ ਰਸਤੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਸਾਧਨ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਝੀਲ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਵਾਲੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਸੈਲਾਨੀ ਅਡਵੈਂਚਰ ਵਾਲੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਵੀ ਖੇਡ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਝੀਲ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਸਦਾ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ਬੋਂ ਖ਼ਿਲਾਰਦੀ ਹੋਈ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਵੀ ਅਹਿਸਾਸ ਵੀ ਇੱਥੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਝੀਲ ਦੇ ਨੇਤੇ ਕਈ ਸੁੰਦਰ ਪਾਰਕ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਨਾਲ ਸੋਨੇ ਤੇ ਸੁਹਾਗੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਖੇਡਾਂ ਡਾਕ ਪੱਥਰ

ਇਹ ਸੈਲਾਨੀ ਸਥਾਨ ਪਾਊਂਟਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ 25 ਮੀਲ ਦੀ ਦਰੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਖੇਡਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਲੀ ਬਾਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਨੇਤੇ ਹੀ ਪਾਰਕ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ। ਸਿਰਮੌਰ, ਨਾਗੁਨਾ ਮੰਦਰ, ਕਾਟਸ਼ਨ ਦੇਵੀ ਮੰਦਰ, ਯਮੁਨਾ ਮੰਦਰ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਤੀਰਗੁੜ ਸਾਹਿਬ, ਭੰਗਾਣੀ ਸਾਹਿਬ, ਸਿਵ ਮੰਦਰ, ਸ਼ੇਰਗੜ੍ਹ ਤੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਆਦਿ ਸਥਾਨ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭੇਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਿਤੀ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਹਨ।

ਧਰਤੀ ਦਾ ਸਵਰਗ-ਕਿਆਰਾ ਫਾਲਜ਼

ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬਿਤ ਨਿਆਗਰਾ ਫਾਲਜ਼ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜੇਕਰ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਨਿਆਗਰਾ ਫਾਲਜ਼ ਦੀ ਲੋਕਪਿਆਤਾ ਇੰਨੀ ਵੱਧ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੁਆਰਾ, ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਪੈਦਲ ਚੱਲਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਲਿਜਾ ਕੇ ਕਿਸਤੀ ਨਾਲ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਉਚਾਈ ਤੋਂ ਛਿੱਗੇ ਹੋਏ ਦੇਖਣ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਲ ਵਿਚ ਰਿਸੀ-ਮੁਨੀ ਨਿਵਾਰਨ ਅਰਥਾਤ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਇੱਥੇ ਵੀ ਲੋਗਭੰਗ ਉਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਥਾਨ ਨਿਰਵਾਣ ਦੇ ਲਈ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ।

ਇਕ ਅਮਰੀਕਨ ਇੰਡੀਆਂ ਦੰਦ ਕਥਾ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਲੇਲਾਵਾਲਾ ਨਾਮੀ ਇਕ ਖੂਬਸੂਰਤ ਕੰਨ

Cosmetic & Family Dentistry

UPPAL DENTAL CARE

50 % Discount for Cash Patients

INVISALIGN

Call for Details

Straighten Teeth
Without Wires

Charanjit S Uppal
D.D.S.

FREE TEETH WHITENING WITH PAID EXAM,
X-RAY & CLEANING.

YOUR INSURANCE USUALLY COVER THESE SERVICES

Laser Treatment
Lumineers/Veneers
Dentures & Partials
Root Canals
Bad Breath
Cosmetic Dentistry
Crowns & Bridges
Tooth Extraction
Gum Treatment

1191 W Tennyson Rd. # 4,
Hayward. (CA) 94544
510-786-1780

www.uppaldental.com

Strictly Maintained
Sterilization Standards
Most Insurance
Plans Accepted

1750 CLEAR LAKE AVE
Milpitas, CA 95035
408-942-4400

TASTE OF INDIA

specialist- Gurh Dee Barfee, Gurh Diyaan Jalebian

32 ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੈਲੋਫੋਰਨੀਆ
ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਗਿੱਲਾ ਤੇ
ਵਾਧੀਆ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ

ਗੁੜ ਦੀ ਬਰਫੀ, ਫਿੱਕਾ ਕਲਾਕੰਦ
ਗੁੜ ਦੀਆਂ ਜਲੇਬੀਆਂ, ਇਮਰਤੀ

lunch buffet everyday
fresh jalebian every day

DEVINDER SINGH PABLA (OWNER)
510-791-1316

ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਲਈ ਕੇਟਰਿੰਗ ਦਾ ਸਪੈਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧ

5144 MOWRY AVE (ON FARWELL DR)
FREMONT, CA 94538

510-773-8810

Quick Lube & Smog

We rent
U-HAUL

OIL CHANGE & SMOG CHECK STATION

SUKHWINDER BHELLA

gogibhella@gmail.com

691 W. Tennyson Rd
Hayward, CA 94544

PH 510-757-6775
FAX 510-292-0330

PREET FABRICS & APPLIANCE

ਅਸੀਂ ਹੋਲਸੇਲ ਅਤੇ ਰੀਟੈਲ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਸੂਟ,
ਜਿਊਲਰੀ, ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਰ ਸਮਾਨ, ਵਿਆਹ ਲਈ ਲਹਿੰਗੇ ਅਤੇ
ਮੁੰਡਿਆਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਨਵੇਂ ਚੱਲੇ
ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਲਗੀ, ਸਿਹਰਾ, ਚੂੜਾ, ਹਾਰ, ਜਾਗੇ, ਰੁਮਾਲ ਤੇ
ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

YOUR ONE-STOP CENTER BOTH FABRICS & APPLIANCES

APPLIANCES & LUGGAGE CROSS,
PARKER PENS, OSTER BLENDERS

Watches (Seiko, Citizen & Swistar)

Shavers & Trimmers

Cellular Phones

Onkar Singh Banwait

5156 Mowry Ave. Fremont. CA 94538

Tel- 510-797-7111

Moon Indian Cuisine

510-780-9233

ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੋਂ ਖਾਣਾ ਧੈਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵੇਲੇ ਤੰਦੂਰ ਦਾ ਇਤਸ਼ਾਮ ਹੈ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ ਜੀ

- * 100 ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਤੱਕ
- * ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਟਰਿੰਗ ਲਈ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਛੋਟ
- * ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਕੁੱਕ

Fish Pakora

ਮੱਛੀ ਪਕੋਡੇ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਹਿਰ
ਲੱਭੂ, ਜਲੇਬੀ, ਬਰਫੀ, ਗੁਲਾਬ ਜਮੂਨ ਤੇ ਵਿਆਹ
ਸ਼ਾਸੀ ਮੌਕੇ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹਿਅਾਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ
ਹਨ। ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

Paul 510-978-7170

Over 30 Years Experience in Restaurant & Catering Business

ਮੂਨ ਇੰਡੀਅਨ ਕੁਝੀਨ (ਹੈਵਰਡ)

600 West Harder Rd. Hayward, CA 94544
Phone (510)780-9233 Fax (510) 780-9812

www.moonindiancuisine.net

New Introducing
Chaat Corner

Raja King of Sweets Now Presents

Come and Enjoy Mouth Watering Chaat All Day

ਹੁਣ ਸ਼ੂਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਠਾਈ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ

- BHEL PAPDI CHAAT
- GOL GAPPE (PANI PURI)

- FALUDA KULFI
- KHASTA KACHORI

RAJA SWEETS & INDIAN CUISINE

31583 Alvarado Blvd. Union City, CA 94587

Phone : (510) 489-9100

DIXON

ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਟਰੱਕ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ, ਆਸੀਂ ਟਰੱਕਾਂ ਲਈ ਫਾਈਨਾਂਸ ਦੀ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

THE WEST'S LEADING FULL-SERVICE TRUCK AND TRAILER DEALERSHIP

SALES & LEASING • PARTS & SERVICE • FINANCE & INSURANCE

HARJINDER SINGH BAL
NEW TRUCK SALES

Direct 707-640-7114 | Cell 510-613-3573
hsingh@tecequipment.com

TECEQUIPMENT.COM

8555 Pedrick Rd Dixon, CA 95620

ਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਭੇਜਣ ਲਈ ਬਿਟਕੁਆਇਨ ਬਿਹਤਰੀਨ ਤਰੀਕਾ ਹੈ?

ਐਲ ਸੈਲਵਾਡੋਰ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਜਿਹਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਬਿਟਕੁਆਇਨ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 90 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਵੀ ਲੈਣ ਦੇਣ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਸੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਈ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਟਕੁਆਇਨ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਰਾ ਵਾਨ੍ਹੀ ਸੀਵਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਬਸ਼ਰਤ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਲੈਣ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਾਇਬ ਬੁਕੇਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ

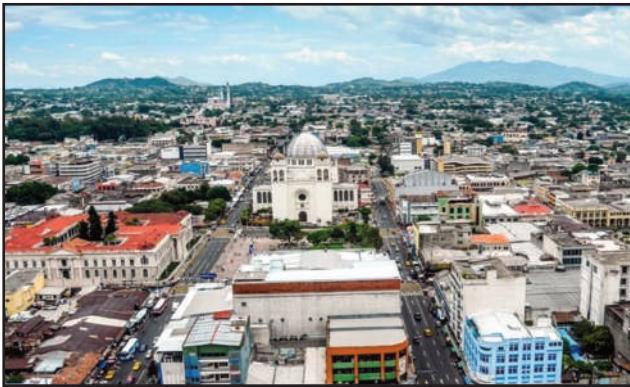
ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗੁਰੀਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਹ ਫੀਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪੈਸੇ ਬਚ ਜਾਣਗੇ। ਨਿਗਲ ਗ੍ਰੀਨ ਜੋ ਡਿਵੇਰ ਗਰੂਪ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਹਨ, ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ, "ਐਲ ਸੈਲਵਾਡੋਰ ਨੇ ਜੋ ਸੁਰਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਪਲਣਾ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਦੁਸਰੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਮਦਾਨ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਦਰਾ ਅਕਸਰ ਕਮਜ਼ੂਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਉਤਾਰ ਚੜ੍ਹਾਅ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬਦਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।"

"ਜੇਕਰ ਬਿਟਕੁਆਇਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਦਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਹੋਣ ਵਿੱਚ

ਦੋਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।" ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਇਨਸਾਨ ਦੁਸਰੇ ਨੂੰ ਇਹ ਵੇਚਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਲੰਬਾ ਭਵਿੱਖ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।" ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰੇ ਬਿਟਕੁਆਇਨ ਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਅਤਾ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਲੈਣ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਮਦਾਨ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਦਰਾ ਅਕਸਰ ਕਮਜ਼ੂਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਉਤਾਰ ਚੜ੍ਹਾਅ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਬਦਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।"

ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੋਟ ਛਾਪੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਠੀਕ ਰਹੇ।

ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਲ ਉੱਰਜਾ 40-445 ਟੈਰਾਵਾਟ ਆਰਜ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਯੁਕੇ ਵਿਖੇ ਸਾਲਾਨਾ ਬਿਜਲੀ ਦੀ 300 ਟੈਰਾਵਾਟ ਆਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਗਭਗ ਇੰਨੀ ਹੀ ਬਿਜਲੀ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਲੋਚਨਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪਾਰੰਪਰਿਕ ਬੈਕਾਂ 'ਚ ਲੈਣ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਬਿਟਕੁਆਇਨ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਧਣ ਦੇ ਇੰਡੀਨਾਰ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਫਿਰਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।" ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਈ ਵੱਡੇ ਬੈਕਾਂ ਅਪਣੀਆਂ ਡਿਜੀਟਲ ਕਰੰਸੀ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਂਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੈਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਡਿਜੀਟਲ ਕਰੰਸੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ

ਕਦਮ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸੈਲਵਾਡੋਰ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣੇ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਸੈਲਵਾਡੋਰ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜੋ ਪੈਸਾ ਭੇਜਦੇ ਹਨ ਉਹ ਜੀਡੀਪੀ ਦਾ 20 ਫਿਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੈਲਵਾਡੋਰ ਦੇ ਲਗਭਗ 20 ਲੱਖ ਲੋਕ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਹਨ ਜੋ ਹਰ ਸਾਲ ਚਾਰ ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਭੇਜਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਕੀ ਬਿਟਕੁਆਇਨ ਵਰਗੀ ਕ੍ਰਿਪਟੋਕਰੰਸੀ ਨਾਲ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣੇ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਣਗੇ?

ਕੋਈ ਵਿਚੋਲਾ ਨਹੀਂ

ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਭੇਜਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਬੈਕਾਂ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਜੁਲਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮਦਦ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਬੈਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਫੀਸ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜ਼ਾਰੀ ਡਾਲਰ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਐਲ ਸੈਲਵਾਡੋਰ ਭੇਜਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੀਰੋ ਕੀਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੋਨੋਂ ਧਿਨਾਂ ਨੂੰ ਬੈਕ ਵਿਖੇ ਕੁਝ ਫੀਸ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ ਹੈ। ਬਿਟਕੁਆਇਨ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਪਟੋਕਰੰਸੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਬੈਕਿੰਗ ਜਾਂ

ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ। ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ ਜ਼ਿਆਦਾਤ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਦਰਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਵਗੈਰਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।" "ਇਹ ਅਹਿਂਗਾ ਵੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦ ਕਦ ਹੋਰ ਪੈਸੇ ਮੁਸਕਿਲਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।"

ਕੀਮਤ 'ਚ ਉਤਾਰ ਚੜ੍ਹਾਅ

ਬਿਟਕੁਆਇਨ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਪਟੋਕਰੰਸੀ ਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਈ ਨੁਕਸਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਸਲਵਾਡੋਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਪੈਸੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲੈਣ ਦੇਣ ਦੇਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਖਾਮੀ ਬਾਰੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰਥਿਕਤਾ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਡਾ ਉਤਾਰ ਚੜ੍ਹਾਅ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਬੈਕਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਵਾਂਗ ਬਿਟਕੁਆਇਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗਾਹਕ ਦਾ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਉਤਾਰ ਚੜ੍ਹਾਅ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਹਾਰਵਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕੇਨ ਰਾਉਂਡ ਆਫ ਆਪਣੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਫਲ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਦੋ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ - ਲੈਣ ਦੇਣ 'ਚ ਆਸਾਨੀ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ। ਬਿਟਕੁਆਇਨ ਵਿੱਚ ਇਹ

ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਕਮ ਲਗਭਗ ਸਥਿਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਖਾਣ ਖਾਂਦੇ ਹਨ, ਫਿਲਮਾਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਸਭ ਮੰਹਿੰਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਬਿਟਕੁਆਇਨ ਇਸ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਹੈ। ਇਹ ਸੀਮਿਤ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਘਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਬਿਟਕੁਆਇਨ ਕਦ ਵੀ 21 ਲੱਖ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਬਿਟਕੁਆਇਨ ਅੱਗੋਂ 10 ਕਰੋੜ ਛੋਟੇ ਯੂਨਿਟ ਜਿਸਨੂੰ ਸਾਟੋਸ਼ੀ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਕ ਵੱਡਾ ਕਦਮ

ਗ੍ਰੀਨ ਅਨਸਾਰ ਅਮੀਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਭੇਜਦੀ ਹੈ। ਐਲ ਸੈਲਵਾਡੋਰ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਬਾਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਭੇਜਦੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਲੈਣ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਐਲ ਸੈਲਵਾਡੋਰ ਨੂੰ ਲੈਣ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਪਣੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਖਾਮੀ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਬਰ ਏਸੈਂਸੀ ਰੋਇਟਰਜ਼ ਦੀ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਛੱਪੀ ਬਾਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਕਿਸੇ ਕ੍ਰਿਪਟੋਕਰੰਸੀ ਉਪਰ ਬੈਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸੁਲਤਾਨ-ਉਲ-ਕੌਮ ਨਵਾਬ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ

ਸਿੰਘ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਮਹਾਨ ਨਾਇਕ ਸਰਦਾਰ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 3 ਮਈ 1718 ਈ: ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਬੱਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਪਿੰਡ ਆਹਲੂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਜੇ ਚਾਰ ਕੁ ਸਾਲ ਦੇ ਹੀ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਜੀ ਕੋਲ ਦਿੱਲੀ ਲੈ ਗਏ। ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਸ ਛਿੰਨੇ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਜੀ ਨੇ ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਹੀ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਲਗਭਗ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦਿੱਲੀ ਰਹੇ। ਉਥੇ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਪੜਾਈ-ਲਿਖਾਈ, ਫਾਰਸੀ, ਗਿਤ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਜੀ ਨੇ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੌਮ ਦਾ ਭੱਵਿਖ ਵੇਖਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਆਂਧੀ ਗਏ।

ਆਪਣੇ ਮਾਮਾ ਸ: ਬਾਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪ ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ। ਨਵਾਬ ਜੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸਨ। ਨਵਾਬ ਜੀ ਅਤਿ ਦਰਜੇ ਦੇ ਦਲੇਰ, ਸੂਰਬੀਰ ਅਤੇ ਕਹਿਣੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਦੇ ਪੱਕੇ ਸਨ।

ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਤੱਕ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਗੁੱਸਲੀ ਹਨ। ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸ: ਜੱਸਾ

•ਯੋਗੇ ਐਸ ਐਸ ਡਿਪਲ

ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਰਮ-ਪੁੱਤਰ ਬਣਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਘੋੜਸਵਾਰੀ, ਤੀਰ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਸਸਤਰ ਵਿਦਿਆ ਵਿੱਚ ਪਰਧੰਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਨਵਾਬ ਜੀ ਦਾ ਹਰ ਹੁਕਮ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਫੇਰ ਆਪ ਨਵਾਬ ਜੀ ਨਾਲ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਹਕਮਤ ਸਿੰਖਾਂ ਉਪਰ ਬਹੁਤ ਜੁਲਮ ਢਾਹ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੌਮ ਵਿੱਚ ਜੂਲਮਾਂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਰੋਹ ਸੀ। ਸਿੰਖਾਂ ਨੇ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪਰੰਤੁ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਂਝਾ ਨੇਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। 1733-34 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਥਿੰਡੇ-ਪੁੰਡੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸ: ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਨੇਤਾ ਚੁਣ ਲਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਸਿੱਖਿਆਂ ਬਦਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਗਜ਼ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਕੌਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ 1746 ਈ: ਅਤੇ ਫੇਰ 29 ਮਾਰਚ 1748 ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿੰਖ 65 ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਸਨ।

29 ਮਾਰਚ 1748 ਦੇ ਦਿਨ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਦੀਆਂ 11 ਮਿਸਲਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਮਿਸਲ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਮਿਸਲਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਬਣੇ। ਮਿਸਲਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਲਗਾ।

1746 ਦੇ ਸੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸਿੰਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਫੌਜ ਦੀ ਝੜਪ ਹੋ ਗਈ। ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਲੱਖਪਤ ਰਾਏ ਦਾ ਭਗ ਜਸਪਤ ਰਾਏ ਝੜਪ ਵਿੱਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਲੱਖਪਤ ਗਏ ਨੇ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਾਹਨੂੰਵਾਨ ਵਿੱਚ ਪਿਰੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੰਖਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਡਾਈ ਵਿੱਚ ਸ: ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸੂਰ ਬੀਰਤਾ ਦਿਖਾਈ। ਇਸ ਕਤਲਿਆਮ ਨੂੰ ਛੁਲ੍ਹਾਰਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

1746 ਦੇ ਸੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸਿੰਖ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਫੌਜ ਦੀ ਝੜਪ ਹੋ ਗਈ। ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਲੱਖਪਤ ਰਾਏ ਦਾ ਭਗ ਜਸਪਤ ਰਾਏ ਝੜਪ ਵਿੱਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਲੱਖਪਤ ਗਏ ਨੇ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਾਹਨੂੰਵਾਨ ਵਿੱਚ ਪਿਰੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੰਖਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਡਾਈ ਵਿੱਚ ਸ: ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸੂਰ ਬੀਰਤਾ ਦਿਖਾਈ। ਇਸ ਕਤਲਿਆਮ ਨੂੰ ਛੁਲ੍ਹਾਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

1749 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਦੀਵਾਨ ਕੌਤਾ ਮੱਲ ਨੂੰ ਮਲਤਾਨ ਦਾ ਸੁਬੋਦਾਰ ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਫੌਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਇਸ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦੀਵਾਨ ਕੌਤਾ ਮੱਲ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਲ ਲੀਲਾ, ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਖੇ ਬਣਵਾਇਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਈ।

1761 ਈ: ਵਿੱਚ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਪਾਣੀਪਤ ਵਿੱਖੇ ਮਰਹਟਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ। ਅਬਦਾਲੀ ਮਰਹਟਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਮਾਲ-ਧਨ ਅਤੇ 2200 ਅੱਗੜਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਜੀ ਨੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਕੇ ਇਹਨਾਂ ਬੰਦੀ ਅੱਗੜਾਂ ਨੂੰ ਅਜਾਦ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਘਰੋ-ਘਰੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਛੋਡ ਆਖਣ ਲੱਗ ਪਏ।

1761 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਸਹਿਰ ਉਤੇ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ। ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਮੁੱਖੀ ਉਬੇਦ ਖਾਂ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੁਕਿਆ ਰਿਹਾ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਜਿੱਤ ਸੀ। ਕੌਮ ਨੇ ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਸੁਲਤਾਨ-ਉਲ-ਕੌਮ ਦੇ ਖਿਤਾਬ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ। ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੀ ਬੁਸੀ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਸਿੱਕਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਉਪਰ ਅੰਕਿਤ ਸੀ:

"ਦੇਗ ਤੇਗ ਫਲਹਿ ਨੁਸਰਤ ਬੇਦ ਰੰਗ ਯਾਫਤ ਅੱਜ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ" 1762 ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ਅਬਦਾਲੀ ਨੇ ਛੇਵਾਂ ਹਮਲਾ ਸਿਰਫ ਸਿੰਖਾਂ ਨੂੰ ਬਤਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ। ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਨੇਤੇ ਕੁਪ ਅਸਥਾਨ ਕੋਲ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਅਬਦਾਲੀ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚਕਾਰ ਘਮਸਾਨ ਯੁਧ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਯੁਧ ਵਿੱਚ 25,000-30,000 ਸਿੰਖ ਸਹੀਦ ਹੋਏ। ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਛਾਡੀ ਉਪਰ 22 ਫੱਟ ਲਗੇ। ਇਸ ਕਤਲਿਆਮ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਘੁਲ੍ਹਾਰਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

1764 ਈ: ਨੂੰ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਸਰਹੰਦ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਯੁਧ ਵਿੱਚ ਸਰਹੰਦ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਜਾਲਿਮ ਖਾਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਸਰਹੰਦ ਦੀ ਲੱਟ ਵਿੱਚੋਂ ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 9 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਆਏ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਦਿੱਤੇ। ਛੇਟੇ ਸ਼ਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫਲਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਬਣਵਾਇਆ। 1765-66 ਵਿੱਚ ਅਧੂਰੇ ਪਈ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਅਬਦਾਲੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਮੁਹਿਮ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਮੁਹਿਮ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੌਜਵਾਨਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਵੱਡਾ ਧਾਰਵੀ ਅਤੇ ਨਾਪਾਕ ਲੁਟੇਰਾ ਅਹਿਮਦ ਸਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਭਾਰਤ ਉਤੇ ਦਸ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ, ਦਿੱਲੀ ਹਰਾਇਆ, ਮਰਾਠਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ ਕੀਤਾ। ਕੌਮ ਦੇ ਸੇਰ ਸ: ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਇਸ ਦੰਦੀ ਦੀ ਭਾਜਤਾਂ ਪਾਈਆ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ 40 ਸਾਲ ਕੌਮ ਦੀ ਨਿੱਜ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੋ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਿਖੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੌਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਤੁਕਾਈ, ਕਾਬਲ ਨਿਵਾਇਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਾਸਾਂ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤਾ। ਸਿੰਖ ਮਿਸਲਾਂ ਨੇ ਉਤੱਤ ਵਿੱਚ ਕਾਗਤਾ, ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮੁਲਤਾਨ ਪੂਰਬ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਵਿੱਚ ਅਤਿਅਤ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਪੱਥੀ ਖਾਂ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਾਦਰ ਸਾਹ, ਮੀਰ ਮੰਨੂੰ, ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ, ਅਦੀਨ ਬੇਗ, ਸਲਾਬਤ ਖਾਂ ਵਰਗਿਆਂ ਦੇ ਦੰਦ ਖੋਏ ਕੀਤੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੌਜਵਾਨਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਵੱਡਾ ਧਾਰਵੀ ਅਤੇ ਨਾਪਾਕ ਲੁਟੇਰਾ ਅਹਿਮਦ ਸਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਭਾਰਤ ਉਤੇ ਦਸ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ, ਦਿੱਲੀ ਹਰਾਇਆ, ਮਰਾਠਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ ਕੀਤਾ। ਕੌਮ ਦੇ ਸੇਰ ਸ: ਜ

ਸ਼੍ਰੀਦਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ਼ ਯੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 1563 ਈ। ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਭਾਨੀ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਥੋਂ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਚੌਥੇ ਗੁਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਤੀਜੇ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੇ ਸਨ। ਤਿੰਨਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਸਾਤਰ ਦਿਮਾਗ ਸੀ। ਮਹਾਦੇਵ ਵੈਰਾਗੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਚੌਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਦੀ ਦਾ ਵਾਰਿਸ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਬਾਪਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਵਿਚ ਪੁਰਾ ਹੱਥ ਵਟਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੌਵਾ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਹੇਠ ਨੇਪਰੇ ਚਡੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਪ ਗੁਰੂ ਨਗਰੀ ਮੰਗ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਕੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਲੰਗਰ ਦਾ ਖਰਚਾ ਸੰਗਤ ਦੁਆਰਾ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦੀ ਮਾਇਆ ਨਾਲ ਚਲਣ ਲੱਗ। ਜਿਹੜੀ ਸੰਗਤ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਆਉਂਦੀ, ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਰ-ਵਿਹਾਰ ਕਰਦਾ।

ਇਕ ਦਿਨ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਆਗਰੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ

ਡਾ. ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਟੱਲੋਵਾਲੀਆ

ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਆਏ ਤਾਂ ਹਾਲਤ ਖਾਬ ਵੇਖ ਕੇ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਬਣਾ ਚੁਫੇਰੇ ਫੈਲ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੋਨੇ-ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵਸੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਦਸਵੰਧ ਕੱਚ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਮਸਦਿੰਦਾ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰੂਘਰ ਭੇਜਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹ ਮਸਦਿੰਦਾ ਹੋਰਕ ਵਿਸਾਖੀ 'ਤੇ ਹਜ਼ਾਰ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਮਣੇ ਪੈਸਾ ਹਾਜ਼ਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਦਾ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨਾ ਬੋਡਾ ਘਟਿਆ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਹੋਰ ਵੱਧ ਗਈ।

1589 ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਪਾਸੋਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰਖਵਾਈ ਜਿਸ ਦੇ ਚਾਰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਹਨ ਜੋ ਹਰ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਹਰ ਜਾਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਡਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਥੀ ਸਰਵਰ ਦੇ ਵਾਂਹ ਹੋ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਹਦਵਾਲ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਹੇਮਾ ਦਾ ਇਕ ਵਿਦਵਾਨ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ। ਸੰਨ 1590 'ਚ ਤਰਨਤਾਰਨ ਅਤੇ 1594 'ਚ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਹਿਰ ਵਸਾਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸੰਮਤ 1646 ਬਿਕਰੀ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਾਹਿਬ (ਫਿਲੋਰ ਕੇਲ) ਦੇ ਕਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਦੀ ਬੋਟੀ ਗੰਗਾ ਦੇਣੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਦੇਣੀ ਦੀ ਕੁੱਥੋਂ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਪ੍ਰਿਥੀ

ਕੋਟਕਪੁਰਾ ਗੋਲੀਕਾਂਡ 'ਚ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸੀਮਨ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਕੀਟੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸੀਮਨ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਕੋਟਕਪੁਰਾ ਗੋਲੀਕਾਂਡ ਕੇਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਤਾਜ਼ਾ ਸੰਮਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਾਲੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਐਸ ਆਈ ਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਾਲੋਂ ਏਡੀਜ਼ੀਪੀ ਐਲ ਕੇ ਯਾਦਵ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਐਸ ਆਈ ਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਵਿਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਾਕੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਡਰੀਕੋਟ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਡੀਆਈਜ਼ੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਨਵੀਂ ਐਸ ਆਈ ਟੀ ਅਕਤੂਬਰ 14, 2015 ਤੇ ਅਕਤੂਬਰ 15, 2015 ਦੀਆਂ ਦੋ ਐਫਾਈਆਰਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਯਾਦ ਰੋਗ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਪੰਜਾਬ-ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ 2018 ਵਿਚ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁੱਵਰ ਵਿਚੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਐਸ ਆਈ ਟੀ ਦੀ 14 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਕੇ ਨਵੀਂ ਐਸ ਆਈ ਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੁੱਵਰ ਵਿਚੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਗੱਛ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਨਵੰਬਰ 2018 ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਫੀ ਡਰਮਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕੁੱਵਰ ਵਿਚੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਥਿਤ ਘਰ ਵਿਚ ਪੁੱਛਿਗੱਛ ਲਈ ਆਏ ਸਨ। ਪੁੱਛਿਗੱਛ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਐਸ ਆਈ ਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਚੰਦ ਨੇ ਬਾਲ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਨੂੰ ਮੁਕਾਉਣ ਲਈ ਅੱਡੀ ਚੋਟੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾਇਆ ਤਾਂ ਕਿ ਗੱਦੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਉਹ ਆਪ ਬਣੇ ਪਰ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ।

ਉਣ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਲਈ ਅਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਇਕਤੱਰ ਕੀਤੀ। ਪਹਿਲੇ, ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਾਣੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਕਾਨ੍ਹ, ਛੱਜ, ਸਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਪੀਲੀ ਵਰਗੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨੀਆਂ ਪਈਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਾਰੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਸਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਝੁਕਾ ਵੇਦਾਂਤਿਕ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਣੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰ ਕੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕਰਵਾਈ। ਸੰਨ 1604 ਈ। ਵਿਚ ਇਹ ਕਾਰਜ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਗੁਰਬਾਣੀ 30 ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਰਚੀ ਗਈ। (ਇਕੱਠੀਵਾਂ ਰਾਗ ਜੈਜਾਵਤੀ ਨੋਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋਤਿਆ।)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਦਾ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਾਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਗੁਰ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁਸਲਿਮਾਨ ਅਤੇ ਸਿੱਟੁ ਅਵਤਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਕਬਰ ਨੇ ਬਾਣੀ ਪਤ੍ਰੀ ਤਾਂ ਉਹਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਾ ਲੱਗਿਆ ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਤਕ ਅਕਬਰ ਜਿਉਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਉਦੋਂ ਤਕ ਗੁਰੂਘਰ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਅਕਬਰ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਜਹਾਂਗੀਰ ਗੱਦੀ ਦਾ ਵਾਰਿਸ ਬਣਿਆ ਜਿਹੜਾ ਕੱਟੜ ਮੁਸਲਿਮਾਨ ਸੀ। ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਚੰਗੀ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹਦਾ ਪੁੱਤਰ ਖਸਰੇ ਬਗਵਤ ਕਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਦੋਖੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁਗਲੀਆਂ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਖਸਰੇ ਦੀ ਬਗਵਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ 'ਤੇ ਹੋਰ ਦੋਖੀਆਂ ਨੇ ਖਸਰੇ ਦੀ ਬਗਵਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਕਬਰ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਕਮਿਤ ਕੀਤੀ ਗਿਆ। ਸਿੱਖ ਲਿਖਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਦ ਦੀ ਗੁਰੂਘਰ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਦੁਸ਼ਮਾਨੀ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਜੇਠ-ਹਾਤ੍ਰੂ ਦੀ ਤਪਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਵਿਚ ਯਾਸ਼ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਤੱਤੀ ਤਰੀਕੀ ਵਿਠਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਪਰੋਂ ਸੀਸ ਉਤੇ ਗਰਮ

ਰੇਤਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅਡੋਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਸਤਿਨਾਮ-ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ ਸਰੀਰ ਪਚੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਵੀ ਦੋਂਢੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਘਟਨਾ 30 ਮਈ 1606 ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ। ਇਕ ਸਾਇਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ :

ਗੁਰੂ ਚਰਬਾਰ ਦੀਆਂ ਰਖਵਾਈਆਂ,</p

ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ

ਦੇਰ ਨਾਲ ਭਰਦੇ ਹਨ ਗੁੱਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮ

ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਸਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁੱਸਾ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਬਣਦੇ ਕੰਮ ਵਿਗੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਗਵਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਇਕਾਰਤ 'ਚ ਇਕ ਫੈਕਟ ਹੋਰ ਜੁੜ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਟ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਜਖਮ ਵੀ ਦੇਰ ਨਾਲ ਭਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਲੇਂਗੇ ਜਖਮ ਲਈ ਹੀ ਸਹੀ, ਘੱਟ ਹੀ ਕਰਨਾ।

ਕੋਲੰਬਸ ਦੀ ਉਹੀਓ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ
ਖੋਜਾਰਬੀਆਂ ਨੇ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਇਸ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਇਫੈਕਟ ਬਾਰੇ
ਪਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। 'ਡੇਲੀ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ' ਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਵਿਪੋਰਟ
ਅਨੁਸਾਰ ਖੋਜਾਰਬੀਆਂ ਨੇ 100 ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ
ਕੀਤੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਨਤੀਜੇ ਕੱਢੇ ਹਨ।
ਖੋਜਾਰਬੀ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ
ਦਾ ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਛੂੰਘਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਤਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਚੱਲਣ
ਵਾਲੇ ਹੀਲਿੰਗ ਪ੍ਰਸੈਸ ਨਾਲ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ
ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਵਾਲੰਟੀਅਰਜ਼ ਦੇ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ
ਵਾਲੇ ਹੈਂਥ 'ਤੇ ਵੈਕਿਊਮ ਪੰਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਖਮ
ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇ 8 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਜਖਮਾਂ ਦੇ ਭਰਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ
ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾ ਜਾਂ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਰਿਸਣ ਵਾਲੇ ਸਟੈਂਸ
ਹਾਰਮੋਨ ਦੇ ਧੋਧਰ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ
ਵਾਲੰਟੀਅਰਜ਼ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦਾ ਕੰਟੀਗਰਾਈਜੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।
ਇਸ ਪਰੀ ਕਵਾਇਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਜੋ

ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਖਮ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ 'ਚ 4-2 ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਟਾਈਮ 'ਚ ਭਰਦੇ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਾਂਝੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਚ ਕੋਰਟੀਸੋਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਰਮੋਨ ਜਖਮ ਭਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਸ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਖੋਜਾਰਬੀ ਜੀਨਾਂ ਫਿਲੀਪੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੱਂਸ ਅਤੇ ਹੀਲਿੰਗ ਦਾ ਕਨੈਕਟਰ

ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਟਰੈਸ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਸ਼ਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਲਸਥ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬ੍ਰੇਨ ਬਿਹੁਵੀਅਰ ਐਂਡ ਇਮਯੂਨਿਟੀ ਨਾਮ ਦੇ ਜਨਰਲ 'ਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਏ ਹਨ।

ਸਟਰੋਕ ਦੇ ਝਟਕੇ ਨਾਲ ਉਭਰਨ 'ਚ ਮਿਉਜ਼ਿਨਾ
ਮਦਦਗਾਰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਲੈਅ-ਤਾਲ ਪਾਉਣ 'ਚ ਸੰਗੀਤ ਦੇ
ਸਰਾਂ ਦਾ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਥੁ

ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮਨ ਸਾਂਗੇ ਤਨ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੀ ਹਾਂ, ਇਸ ਅਧਿਐਨ 'ਚ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬ੍ਰੇਨ ਸਟਰੋਕ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਰਿਕਵਰੀ 'ਚ ਮਦਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਯੂਰਪ 'ਚ ਖੋਜਾਰਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਅਧਿਐਨ 'ਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੁਝ ਹੀ ਘੰਟੇ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਹਾਲ ਹੀ 'ਚ ਸਟਰੋਕ ਬਹਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਖੋਜਾਰਥੀ ਸ੍ਰਮ ਮੁਤਾਬਿਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੈਂਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਦੇ ਛੇਤੀ ਠੀਕ ਹੋਣ 'ਚ ਇਹ ਸਸਤਾ ਉਪਾਂ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੇਲਸਿਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸ੍ਰਮ ਨੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬ੍ਰੇਨ ਸਟਰੋਕ ਤੀਂ ਗੁਜਰੇ 60 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਬਿਜ਼ਰਵ ਕੀਤਾ। ਇਸ 'ਚ ਕਲ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਸੁਦਾਇਆ ਗਿਆ ਜਦਕਿ ਕਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਆਡੀਓ ਬ੍ਰਕਸ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਵਸੈਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਸਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੀ ਸੀ। ਮਹਿਜ਼ 3 ਮਹੀਨੇ ਦ ਅੰਦਰ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਗਰੁੱਪ ਦੀ ਵਰਬਲ ਮੈਮਰੀ 'ਚ 60 ਫਿਸਦੀ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਜਦਕਿ ਆਡੀਓ ਬ੍ਰਕ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚ ਸਿਰਫ਼ 18 ਫਿਸਦੀ ਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਿਉਜ਼ਿਕ ਰੂਪ ਦੇ ਛੋਕਮਤ ਅਟੈਨਸ਼ਨ 'ਚ 17 ਫਿਸਦੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਜਦਕਿ ਨਾਨ ਮਿਉਜ਼ਿਕ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚ ਕੋਈ ਸੁਧਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਬਣਾਓ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਿੱਦਗੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ

ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਗਤੀਵਿਧੀ,
ਸਿਹੜੀ ਸਾਡੀ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰੱਖੇ ਤੇ ਸਾਡੀ
ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਵਧਾਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ
ਕਸਰਤ ਜਾਂ ਵਰਜਿਸ ਆਖਦੇ ਹਾਂ। ਕਸਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ
ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਸਾਗੇ ਇਹ
ਸਾਡੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
ਸਰੀਰਕ ਚੁਸਤੀ-ਫੁਰਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ
ਇਹ ਕਸਰਤਾਂ ਭਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਬੂ 'ਚ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ
ਸਾਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ
ਲੰਮੀ ਤੰਦਰੂਸਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜ਼ਿਉਣ 'ਚ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ
ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੀ ਹਰ ਉਮਰ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਕਸਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲੱਭਣਾ ਸਾਡਾ

ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਤਰਾਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਹਰ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਵਧਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕਸਰਤ 'ਚ ਬਦਬੀਲੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਛਾਇਦੇ ਦੀ ਥਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਉਠਾਉਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਸਿਆਣੇ ਕਹਿਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਾਵਾਨੀ 'ਚ ਜਿਹੜੀ ਸੱਟ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਦਾ, ਉਹੀ ਬੁਦਘੇ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਰਡਕਾਂ। ਅਸੀਂ ਆਮ ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਇਕ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਸਰਤ ਜਾਂ ਵਰਜਿਸ਼ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਕਸਰਤਾਂ ਸਾਡੀ ਤਾਕਤ, ਸਹਿਯੋਗੀਲਤਾ ਵਧਾਉਣ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਦੂਜੀਆਂ ਕਲ ਸਾਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਸਕਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ

ਹਨ। ਕੁਝ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕੁਝ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਲਚਕੀਲਾਪਣ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ 'ਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਉਮਰ ਤੇ ਕਸਰਤ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ ਆਵੇ :

ਬੰਗਾਲ ਤੇ ਲੰਮਤੜ

ਬਚਪਨ ਤੇ ਜਨਮ
ਬਚਪਨ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜਿਸ
'ਤੇ ਬਾਕੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮਹਿਲ ਉਸਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ
ਲਈ ਬਚਪਨ 'ਚ ਕਸਰਤ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਖੁਦ ਤਾਂ ਸੈਰ ਜਾਂ ਜਿਮ
ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਬੱਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ
ਕੀ ਲੋਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਦਾ ਬਚਪਨ ਮੱਟਪੇ ਤੇ ਹੋਰ

ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-
ਨਾਲ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨਾਂ
ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਗੇਮਾਂ ਦਾ
ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਸੋ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ
ਉਮਰ 'ਚ ਨੁਹਣਾ-
ਕੱਦਣਾ, ਤੈਰਨਾ,
ਟੈਨਿਸ, ਵਾਲੀਬਾਲ

ਖੇਡਣਾ ਆਦਿ ਕਸਰਤਾਂ
ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ
ਸਹੀ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਸਕੇ।
ਮਾਹਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ
ਬਚਪਨ 'ਚ
ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ
ਬਣਾਉਣ, ਆਤਮ
ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਚ ਵਾਧਾ
ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਤਰਾਂ
ਦੀ ਖੇਡ ਅਜ਼ਮਾਉਣ ਦੀ
ਤੇ ਦੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ,
ਤਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ
ਕਰਨ ਤਕ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤਰਾਂ
ਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜਵਾਨੀ ਤੇ ਕਸਰਤ

ਉਮਰ ਦੇ 30ਵੇਂ ਵਰੇ ਦੇ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਦਾ
ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਸੀਂ ਜਵਾਨੀ ਆਖਦੇ ਹਾਂ।
ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਤਾਕਤ ਚਰਮ ਸੀਮਾ 'ਤੇ
ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਾਡੀ ਸਰੀਰਕ ਤਾਕਤ ਬਿਹਤਰੀਨ
ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਿਸ ਅਤੇ ਵਜ਼ਨ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੀਆਂ
ਕਸਰਤਾਂ, ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਸਰਤਾਂ
ਤੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਤੀਬਰਤਾ ਵਾਲੇ ਟਰੇਨਿੰਗ ਸੈਸ਼ਨ ਕਰਨ,
ਸਾਈਕਲਿੰਗ, ਫਰਾਟਾ ਦੌੜ, ਭੱਜਣਾ ਆਦਿ ਦੀ ਸਲਾਹ

ਇੰਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਅੱਧਰੂ ਉਮਰ ਤੇ ਕਸਰਤ

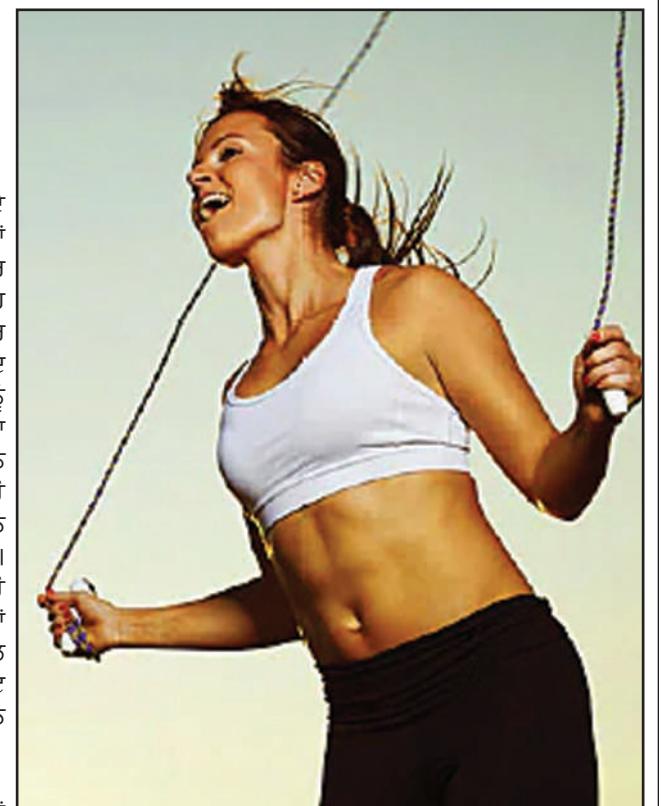
ਇਸ 'ਚ ਅਸੀਂ ਉਮਰ ਦੇ
40ਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦੇ ਇਧਰ-ਉਧਰਲੇ ਸਾਲ
ਨੂੰ ਗਿਣਦੇ ਹਾਂ। ਮਾਹਿਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਜੋ ਵਾਲੀਆਂ ਕਸਰਤਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ
ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਇਸ ਉਮਰ 'ਚ ਅਕਸਰ
ਲੋਕ ਗਲਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਖੁੱਦ
ਨੂੰ ਜਵਾਨ ਸਮਝ ਤੇ ਇਸ ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ
ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ
ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ
ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ 'ਚ ਹਿੱਚਾਅ ਆਮ ਹੋ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਇੰਦੋਂ ਹੀ ਪਿੱਠਾਂ
ਦਰਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹੋ
ਜਿਹੀਆਂ ਕਸਰਤਾਂ ਕਰਨੀਆਂ
ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਨਾਲ
ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ
ਪਹੁੰਚੇ, ਭਾਰ ਕਾਬੂ 'ਚ ਰਹੇ ਅਤੇ ਪਿੱਠਾਂ
ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲੇ।

ਅੱਲੜ ਉਮਰ ਤੇ ਕਸਰਤ

ਇਹ ਜਾਵਣ ਦਾ ਉਹ ਸਮਾਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਬਚਪਨ ਦੀ ਦਿਹਲੀਜ਼ ਟੋਪ ਕੇ ਜਵਾਨੀ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਵਾਲੀ ਉਮਰ 'ਚ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੱਚਾ ਤਣਾ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਉਮਰ 'ਚ ਮਾਹਿਰ ਤਣਾ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਸਰਤਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਉਮਰ 'ਚ ਟੀਮ ਵਾਲੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਣ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਤਮ-ਵਿਸਵਾਸ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਜਣਾਤਮਿਕਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਹਿਜਤਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟੀਮ 'ਚ ਖੇਡਦਿਆਂ ਉਹ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਅੰਦਰ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਗੁਣ ਵੀ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਾਰ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਨਾ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤੇ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਉਹ ਅਨੁਸਾਸਨ 'ਚ ਰਹਿਣਾ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ।

ਬੁਢਾਪਾ ਤੇ ਕਸਰਤ

ਉਮਰ ਦੇ 50 ਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਤੋਂ 60 ਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੇ
ਇਸ ਪੜਾਂ 'ਚ ਜਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮ-
ਾਰੀਆਂ, ਜੋੜਾਂ 'ਚ ਦਰਦ ਆਇ ਰਹਿਣੇ ਸ਼ਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਇਸ ਪਤਾਅ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕਾਰਡੀਓਵੈਸਕਿਊਲਰ ਕਸਰਤਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਤੁਰਨਾ, ਜੋਗਿੰਗ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਧੋਗ ਕਰਨਾ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹਲਕੀ ਕਸਰਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਰੀਰ ਦੇ ਜੋੜਾਂ 'ਚ ਲਚਕ ਬਣੀ ਰਹੇ। ਇਸ ਉਮਰੇ ਤੁਸੀਂ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਸਰਤਾਂ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਪੈਰ 'ਤੇ ਖਤਨਾ, ਬਿਨਾਂ ਹੱਥ ਲਾਇਆਂ ਕਰਸੀ ਤੋਂ ਉਠਣਾ ਆਦਿ। ਇਸ ਉਮਰੇ ਕੀਤੀਆਂ ਸਟਰੋੰਚਿਗ ਵਾਲੀਆਂ ਕਸਰਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਲਚਕੀਲੇਪਣ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। 60 ਵਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਟੌਰੋਸਾ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਤੁਰਦਾ-ਫਿਰਦਾ ਰੱਖਣਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਹਲਕਾ-ਛੁਲਕਾ ਤੁਰਨਾ-ਫਿਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਜ਼ਰੂਰ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਬੋਡਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਸੁਰੂਆਤ ਹਲਕੀ ਕਸਰਤ ਤੋਂ ਕਰੋ। ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਵਧਾਓ। ਇਕਦਮ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਸਰਤ ਨਾ ਕਰੋ, ਆਦਿ ਕੁਝ ਸਧਾਰਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ। ਕਸਰਤ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਤੋਂ ਫੁਰਤੀਲਾ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਜਾਂ ਹੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਨਹੀਂ।

ਬਦਲੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਆਦਤਾਂ

ਇਹ ਆਮ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਅਪਣੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਬੁਵਾਪੇ ਤੱਕ ਨਾਲ ਹੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਹਰਮਨ-ਪਿਆਰਾ ਮਹਾਂਕਾਵਿ 'ਹੀਰ' ਜੋ ਹੀਰ ਤੇ ਰਾਂਡੇ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮ-ਗਾਥਾ ਨੂੰ ਬਾਬੁਬੀ ਬਿਆਨਦਾ ਹੈ, ਦੇ ਰਚਣਾਹੋਰੇ ਮੀਆਂ ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ ਜਿੰਨੀ ਆਪਣੇ ਇਸ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਵਿਚ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ:

"ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ ਨਾ ਆਦਤਾਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ,
ਭਾਵੋਂ ਕੱਟੀਏ ਪੋਰੀਆਂ-ਪੋਰੀਆਂ ਜੀ।"

ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਇਸ ਕਥਨ ਦਾ ਸਾਰ-ਅੰਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਲਗਭਗ ਅੰਤਰੰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਨਿਭਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਤੁਤਾ ਪ੍ਰਚਲਤ ਲੋਕ-ਅਖਾਣ 'ਵਾਦੜੀਆਂ ਸਜਾਤੀਆਂ ਨਿਭਣ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ' "ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਆਦਤਾਂ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹਨ, ਚੰਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾੜੀਆਂ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਮਾੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂਗੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਲਈ ਵੀ ਆਖੀ ਹੋਵੇ। ਵੈਸੇ, ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਾੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਬਾਰੇ ਖ਼ਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਬਚਪਨ ਜਾਂ ਜਵਾਨੀ ਵਿਚ ਪਈਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਬਤਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜੀਵਨ-ਭਰ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਝੂਠ ਬੋਲਣ, ਲੜਨ, ਝਗੜਨ, ਲੋਭ, ਲਾਲਚ, ਈਰਖਾ ਜਾਂ ਸਾਡਾ ਕਰਨ ਵਰਗੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਰਨ ਤੱਕ ਉਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਿਭਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕਰੋਨਾ ਦੇ ਇਸ ਚੱਲ ਰਹੇ ਅਜੋਕੇ ਪ੍ਰਕੋਪ ਦੌਰਾਨ ਮਹੀਨਾ ਕੁ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਮਨੁੱਖੀ ਆਦਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜੇਮਜ਼ ਕਲੀਅਰ ਦੀ 306 ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਵੱਡ-ਅਕਾਰੀ ਪੁਸਤਕ 'ਐਟੋਮਿਕ ਹੈਬਿਟਸ' 'ਐਮਾਜ਼ਨ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਮੰਗਦਾ ਕੇ ਅੰਧਰ-ਅੱਖਰ ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਚੰਗੀਆਂ ਆਉਣ ਅਤੇ ਮਾੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਛੁਡਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਇਸ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਢੰਗ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਖੁਬਸੂਰਤ ਝਲਕ ਪਵਾਇਦਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਨੇ ਜਿਥੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਦਾ ਬਾਬੁਬੀ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਇਸ ਵਿਚ ਚੰਗੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਅਤੇ ਮਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਢੰਗ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਡਮੂਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਆਦਤਾਂ ਬਦਲੀਆਂ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਮਨ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੋਤੀਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਉੱਪਰ ਲਾਗ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਆਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਥੇ ਇਹ ਜਿੱਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਲੇਖਕ ਜੇਮਜ਼ ਕਲੀਅਰ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ ਸੰਸਾਰ ਪਸੰਧ ਰਿਸਾਲਿਆਂ 'ਟਾਈਮ', 'ਐਂਟਰਪੀਨੀਅਰ ਅਤੇ 'ਨਿਊ ਮੈਂਕੋਰ ਟਾਈਮਜ਼' ਵਰਗੀਆਂ ਮਿਆਰੀ ਅੜਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਛਾਪਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉੱਪਰ ਬੱਲਣ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖੀ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਚਾਰ ਨਿਯਮ

ਮਨੁੱਖੀ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਚੰਗੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣਾ ਅਤੇ ਮਾੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦੇ ਲਈ ਜੇਮਜ਼ ਕਲੀਅਰ ਨੇ ਚਾਰ ਨਿਯਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਚਾਰੇ ਹੀ ਬੜੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ।

ਆਓ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਿਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨ ਬਨਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਪਹਿਲੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਚਾਰ ਪਤਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਹੈ:

1. ਖ਼ਿਆਲ ਮਨ ਵਿਚ ਆਉਣਾ
2. ਮਨ ਵਿਚ ਚਾਹਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣੀ
3. ਚਾਹਤ ਦਾ ਮਨ ਅਤੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਅਸਰ ਹੋਣਾ
4. ਹੋਏ ਅਸਰ ਦਾ ਇਨਾਮ ਮਿਲਣਾ

ਕੋਈ ਵੀ ਚੰਗਾ ਜਾਂ ਮਾੜਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਸਾਡੇ ਮਨ (ਦਿਮਾਗ) ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਆਮ ਪ੍ਰਚਲਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ 'ਫੁਰਨਾ' ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਗੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਸਮਾਨਅੰਤਰ ਸ਼ਬਦ 'ਕਿਊ' ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ 'ਸਟਿਮਲਸ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ 'ਉਤਸ਼ਾਹੀ-ਇਸ਼ਾਰੇ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਦਿਮਾਗ ਸੋਚਾਂ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੁਤੇ ਪਿਆਂ ਵੀ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿਚ ਅਚੇਤ ਮਨ ਵਿਚ ਘੁੰਮੀਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਖ਼ਿਆਲ ਦਾ ਚਾਹਤ ਵਿਚ ਬਦਲਣਾ ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਰਮੇਨਾਂ ਅਤੇ

ਰਸਾਇਣ-ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਨਿਯਮ ਵਿਚ ਜੇਮਜ਼ ਕਲੀਅਰ ਵੱਲੋਂ ਚੰਗੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲਕਸ਼, ਭਾਵ ਮਨ-ਭਾਉਂਦੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਮਾੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਨਫਰਤਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਆਦਤ ਜਿੰਨੀ ਮਨ-ਭਾਉਂਦੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘੱਟ ਸਾਡਾ ਹੈ।

ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ

ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਨਿਯਮ ਹੈ।

ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਹ ਆਦਤ ਪੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਅੰਗ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਉਹ 'ਛੋਟੇ-ਰਸਤੇ' ਅਪਨਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜ਼ਰੀਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਛੋਟੇ ਰਸਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਵੱਲ ਲਿਆਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਣ।

ਅਤੇ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਇਹ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਆਪਣੇ ਨਿੱਜਿਂ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਮੈਂ ਇਹ

ਮੁਹਾਰਤ ਵੱਲ ਪੁੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦਾ ਹੈ।

ਆਦਤਾਂ + ਲੋੜੀਂਦਾ ਅਭਿਆਸ) ਮੁਹਾਰਤ

ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਬਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਗੁਣ ਅਤੇ ਅਵਗੁਣ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਜਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਕਈ ਮਹਾਂ-ਪੁਰਖਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਚੰਗੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ 'ਗੁਣ' ਤੇ ਮਾੜੀਆਂ ਨੂੰ 'ਅਵਗੁਣ' ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕਾਮ, ਕਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ ਤੇ ਹੰਕਾਰ ਵਰਗੇ ਅੱਗੁਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਨੇਕੀ ਕਰਨ, ਸਰਬਤ ਚਾਲ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਗੁਣ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣ ਹਨ: ਅਵਗੁਣ ਛੋਡਿ ਗੁਣ ਕਵਿ ਯਾਵਹੁ ਕਰ ਅਵਗੁਣ ਪਛਾਦਾ ਹੈ।

ਲੋਕ ਅਵਗੁਣਾ ਕੀ ਬੰਨੇ ਗੁਣ ਹੈ। ਗੁਣ ਕਾ ਗਾਹਕ ਨਾਨਕ ਵਿਲਾ ਕੋਈ ਹੋਇ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਗੁਣ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਨਾਨਕ ਫਿਕੈ ਬੋਲੀਐ ਤਨੁ ਮਨੁ ਫਿਕਾ ਹੋਇ।

ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਜਿ ਵੀ ਆਪਣੇ ਇਕ ਸਲੋਕ ਵਿਚ ਮਾੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ (ਕੰਮ) ਤਿਆਗ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:

ਫਰੀਦਾ ਜਿਨੀ ਕੰਮੀ ਨਾਹੀ ਗੁਣ ਤੇ ਕਮਤੇ ਵਿਸਾਰਿ।

ਮਤੁ ਸਰਮਿਦਾ ਬੀਵਰੀ ਸਾਂਬੀ ਦੈ ਦਰਸਾਰਿ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਨ ਵਿਚ ਇੱਛਾ ਸਕਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਆਦਤ ਬਦਲਣੀ ਚਾਹੀਏ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਲੋਤੀਂਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤ

ਕਿਉਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਆਉਂਦੇ ਨੇ ਤੁਫਾਨ

ਤੁਫਾਨ ਕਿਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਤਰੀ ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਮਹਾਸਾਗਰ, ਕੈਰੀਬੀਅਨ ਸਾਗਰ, ਮੈਕੋਨੀ ਦੀ ਖੱਬੀ ਜਾਂ ਉਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਸਾਗਰ ਤੋਂ ਸੁਰੂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰੀਕੇਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਮਹਾਸਾਗਰ ਤੋਂ ਉਠਣ ਵਾਲੇ ਤੁਫਾਨ ਨੂੰ ਟਾਈਫੂਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਅਤੇ ਹਿੰਦ ਮਹਾਸਾਗਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਤਟੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਿਨ-ਪਿਆਂ ਤੋਂ ਉਠਣ ਵਾਲੇ ਤੁਫਾਨ ਨੂੰ ਸਾਈਕਲੋਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਈਕਲੋਨ ਵਿਚ ਹਵਾ ਤੁਫਾਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਘੇਰਾ ਬਣਾ ਕੇ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਘੇਰੀਦਾਰ ਤੁਫਾਨ ਅਪਣੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟ-ਪੁਲਟ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਸਮੁੰਦਰੀ ਚੱਕਰਵਾਤੀ ਤੁਫਾਨਾਂ ਵਿਚ ਹਰੀਕੇਨ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਸਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਤੁਫਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰੀਕੇਨ ਨਾਲ ਸਮੁੰਦਰ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭੂਮੱਧ ਰੇਖਾ ਦੇ ਕੋਲ ਗਰਮ ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਸੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਕਾਨਟੈਕਟ ਤੋਂ ਹੀਟ ਅਤੇ ਐਨੋਜੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਮੁੰਦਰੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਾਸਥੀਕਰਨ ਤੋਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਵਰ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਕਲਾਕਵਾਈਜ਼ ਪੁੰਮਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਵਰਖਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹਰੀਕੇਨ ਉਗਰ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਦਰੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਤੁਫਾਨ ਕਾਫੀ ਤੇਜ਼ ਗਤੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ। ਹਰੀਕੇਨ ਦੀ ਗਤੀ 74 ਮੀਲ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ

ਹਰੀਕੇਨ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੀਆਂ ਭਿਆਨਕ ਹਵਾਵਾਂ, ਭਾਰੀ ਬਾਰਿਸ਼, ਹੜ ਅਤੇ ਵਿਸਾਲ ਲਹਿਰਾਂ ਕਾਰਨ ਭਾਰੀ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਿਕ

ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਫੀਮੇਲ ਨਾਂਵਾਂ ਦਾ ਹੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। 1928 ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2005 ਵਿਚ ਆਏ ਕੈਟਰੀਨਾ ਹਰੀਕੇਨ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਬਾਹੀ

ਮਹਾਸਾਗਰ ਵਿਚ ਸਾਲ ਭਰ ਟਾਪੀਕਲ ਸਾਈਕਲੋਨ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਫਰਵਰੀ ਅਤੇ ਮਾਰਚ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਤੇ ਸੰਤੰਬਰ ਦੇ ਸੁਰੂ ਵਿਚ ਸਾਈਕਲੋਨ ਆਉਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਨਾਰਥ ਇੰਡੀਆਨ ਬੇਸਿਨ ਵਿਚ ਅਪੈਲ ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੁਫਾਨ ਕਾਫੀ ਕਾਮਨ ਹਨ। ਮਈ ਤੋਂ ਨਵੰਬਰ ਦੌਰਾਨ ਸਾਈਕਲੋਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕਾਫੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਦੱਖਣੀ ਗੋਲ ਅਰਧ ਵਿਚ ਟਾਪੀਕਲ ਸਾਈਕਲੋਨ ਇਕ ਜ਼ਲਾਈ ਤੋਂ ਸੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਸਾਲ ਭਰ ਚਲਦੇ ਹਨ। ਟਾਪੀਕਲ ਸਾਈਕਲੋਨ ਸੀਜ਼ਨ ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਅਪੈਲ ਤੱਕ ਡੇਰਾ ਲਾਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਹਰੀਕੇਨ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ

ਹਰੀਕੇਨ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਹਾਈ ਟਾਈਡਸ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਸ ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਤੱਟੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ 15 ਫੁੱਟ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 30 ਸਾਲ ਵਿਚ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤੁਫਾਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹੜਾਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦੀ ਅਹਿਮ ਵਜ੍ਹਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਤੁਫਾਨਾਂ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚੋਂ ਅੱਧੇ ਇਸ ਹੜ੍ਹ ਦਾ ਹੀ ਜ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਹਨ।

ਹਰੀਕੇਨ ਜੋ ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹਲਕੇ ਮਕਾਨ ਠਹਿਰ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਡਿੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਕਾਨ ਦੇ ਮਲਬੇ ਤੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਹਲਕਾ ਸਮਾਨ ਹਰੀਕੇਨ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੀ ਪੁੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਨ ਉਡਦੀਆਂ ਮਿਜਾਇਲਾਂ ਵਾਗ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹਰੀਕੇਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜਾਨ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦਾ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਅੰਸਤ ਜੀਵਨ 9 ਦਿਨ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਵੇਸੇ ਤਾਂ ਹਰ ਤੁਫਾਨ ਅਪਣੇ ਨਾਲ ਬਰਬਾਦੀ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਬਾਹੀ ਹਰੀਕੇਨ ਹੀ ਮਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਫਲੋਰੀਡਾ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਰੀਕੇਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਹਰੀਕੇਨ ਸੀਜ਼ਨ ਦੀ ਪੀਕ 10 ਸੰਤੰਬਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਤਰੀ-ਪੱਛਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ

ਮਚਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੁਫਾਨ ਵਿਚ 1836 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਕਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਤਰਾ

ਉਤਰੀ ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਮਹਾਸਾਗਰ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਕ ਜੂਨ ਤੋਂ 30 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਹਰੀਕੇਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਗਸਤ ਅਤੇ ਸੰਤੰਬਰ ਵਿਚ ਇੱਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਰੀਕੇਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਹਰੀਕੇਨ ਸੀਜ਼ਨ ਦੀ ਪੀਕ 10 ਸੰਤੰਬਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਤਰੀ-ਪੱਛਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ੁਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਏ ਗਏ

ਧੰਨਲ ਮੰਡੀ, ਸੰਜੀਵ ਗਰਗ ਕਾਲੀ : ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ੁਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਮਝ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਸਦਕਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਿਹਾੜਾ ਆਸਰਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਤੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਸਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਾਰਡਾਂ

ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਵਾਪਿਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੌਰਾਨ ਢਾਡੀ ਜੱਥਿਆਂ, ਰਾਗੀ ਸਿੰਘਾਂ, ਕਰੀਸ਼ਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਣਾ ਕੇ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਨਗਰ ਕੀਤਨ ਦੌਰਾਨ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਥਾਂ-ਥਾਂ

ਤੇ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀ, ਜਲ ਜੀਰਾ, ਫੁਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛਬੀਲਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਲੰਗਰ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰ-ਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਰਾਜ ਸਿੰਘ ਪੰਧੇਰ, ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਝੱਲੀ, ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ, ਜਗਮੇਲ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਪਾਓ ਦੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸੰਕੇ ਤੇ ਨਗਰ ਕੰਸਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਸੌਢੀ

ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੌਢੀ, ਮਿਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਗਰ ਕੰਸਲ ਰਜਨੀਸ ਕੁਮਾਰ ਬਾਂਸਲ, ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨਿੰਮਾ ਯੂਬ ਆਗ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਭੱਦਰ ਸਿੰਘ, ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ, ਰਿੰਕੂ ਨੰਬਰਾਦਾਰ, ਨਾਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿੰਦਾ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਮਨੀ ਦਾਨਗੜੀਆਂ, ਰਿੰਪੀ ਦਾਨਗੜੀਆ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਲਾਈਆਂ ਛਬੀਲਾਂ 'ਚ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ।

ਪੁੱਲ ਟੁੱਟਿਆ ਲੱਗਦਾ, ਦੇਖ ਕੇ ਗੱਡੀ ਲੰਘਾਈ ਵੇ...

ਨੈਸ਼ਨਲ ਗਾਈਵੇ 7 ਉੱਚਰ ਹਰੀਗੜ੍ਹ ਨਹਿਰ ਤੇ ਬਲੇ ਪੁੱਲ ਦੀ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦਾ ਟੁੱਟਿਆ ਬੈਰਿੰਗ

ਧੰਨਲ ਮੰਡੀ / ਸੰਜੀਵ ਗਰਗ ਕਾਲੀ / ਬਠਿੰਡਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹਾਈਵੇ ਧੰਨਲ

ਜੈਸਾ ਹੋਵੇ ਮਨ, ਵੈਸਾ ਹੀ ਬਣੇਗਾ ਤਨ

ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਮਨੁੱਖ ਕੋਲ ਹੀ ਮਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ 'ਮਨੁੱਖ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮਨਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨੂੰ 'ਮਨੁੱਖ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਨ ਵਾਲਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਮਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਪਸੂ-ਪੰਛੀਆਂ ਵਿਚ ਇਹੀ ਫਰਕ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦੇ ਕੋਲ 'ਮਨ' ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਮਨ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ 'ਮਨਵ' ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ 'ਦਾਨਵ' ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਪਸੂਆਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਦਵੰਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਫਸਿਆ ਹੈ।“

ਆਪਣੇ ਮਨ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਰੋਗ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਨਿਰੋਗ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਿਹਤ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਰਮ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਅਤੇ ਆਧਾਰ ਸਾਡਾ ਮਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਮੂਲ ਆਧਾਰ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।“

ਮਨ, ਬੁੱਧੀ, ਅਹੰਕਾਰ ਅਤੇ ਚਿੰਤ- ਇਹ ਚਾਰੇ 'ਅੰਤਰਾਂ' ਚੁਲ੍ਹਾਟੈ ਕਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਨ ਦੇ ਵਿਸੇ ਵਿਚ ਆਯੂਰਵੇਦ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ- ਆਤਮਾ, ਇੰਦਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼- ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੰਨਾਂ ਦਾ ਸੰਜੋਗ ਹੋਣ ਤੇ ਜਦੋਂ ਮਨ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਜੋਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਦੋਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਨ ਦਾ ਸੰਜੋਗ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਦਰਅਸਲ ਮਨ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਰਾਜ ਦਾ ਰਾਜਾ ਅਤੇ ਸਾਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਗਤੀ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਤੀ ਨਾਲ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਦੂਰ ਤੱਕ ਪੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਬੋਧ ਕਰਾਉਣਾ, ਠੀਕ ਅਤੇ ਗਲਤ ਦਾ ਨਿਰਣ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਮਾਤ੍ਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਮੁਰਛਤ ਅਵਸਥਾ, ਨੰਦ ਅਤੇ ਨਸੋ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਬੁੱਧੀ ਕਿਹਾਗਿਆਣ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜੀਵ ਆਤਮ ਲਈ ਬੁੱਧੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਰਾਜੇ ਦੇ ਲਈ ਮੰਤਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਰੋਸ਼ਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਾਹ 'ਤੇ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।“

ਸਿਹਤ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯਤਨ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨ 'ਚ ਤੁਸੀਂ ਤਦੇ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕੋਗੇ, ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਵਿਸੇ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ, ਮਨ ਉਤੇ ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਦਾ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਰਹੋਗੇ ਤੇ ਧੀਰਜ ਨਾਲ ਕੰਮ ਲੈਣਾ ਸਿੱਖ ਲਵਿਗੇ। ਸਿਰਫ ਸਿਹਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹੋਰੇਕ ਬੇਤਰ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਕ੍ਰੋਧ-ਅਗਨੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।“

ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਕੰਮ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਧਾਰਨਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਵੇਕ ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਉਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾ ਸਕਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਵੇਕ ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਨ ਕੋਈ ਵੀ ਢੰਗ ਦਾ ਅਤੇ ਸੁਖਾਈ ਕੰਮ ਕਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।“

ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਦਵਾਈ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗਾਂ ਦੀ ਦਵਾਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਦਵਾਈ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਛੁਡਾ ਦੇਵੇ, ਕਾਮੁਕਤਾ ਦੀ ਆਦਤ ਹਟਾ ਦੇਵੇ, ਲੋਭ, ਮੋਹ, ਈਰਖਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਮਨ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦੇਵੇ। ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਰ ਦੁਰ ਕਰਨਾ ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਰ ਦੁਰ ਕਰਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ 'ਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਠਿਨ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਜਿਹਾ ਸਭਾਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਨ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।“

ਕ੍ਰੋਧ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਇਹ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰੋਧ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਵਿਵੇਕ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕ੍ਰੋਧ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵਿਚ ਕ੍ਰੋਧਕਾਰੀ ਵੀ ਅਤੇ ਕ੍ਰੋਧਕਾਰ ਦੀ ਰੱਖ ਦੇ ਵੱਡੇ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਪਿੱਤ ਦਾ ਪ੍ਰਕੋਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿੱਤ ਕ੍ਰਿਪਿਤ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਐਸੀਡਿਟੀ, ਹਾਈਪਰ-ਐਸੀਡਿਟੀ, ਅਲਸਰ ਆਦਿ ਰੋਗ ਤਾਂ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਹਨ। ਅਪਚਨ, ਭੁੱਖ ਲੱਗਣਾ, ਉਨੀਂਦਰਾ ਰੋਗ ਹੋਣਾ, ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਤੋਂ ਪੀੜ੍ਹਤ ਰਹਿਣਾ, ਗਲੇ, ਅੰਨ ਦੀ

ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਕੋਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਦਰਅਸਲ ਮਨ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਰਾਜ ਦਾ ਰਾਜਾ ਅਤੇ ਸਾਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਗਤੀ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਤੀ ਨਾਲ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਦੂਰ ਤੱਕ ਪੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਬੋਧ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਮਾਤ੍ਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਮੁਰਛਤ ਅਵਸਥਾ, ਨੰਦ ਅਤੇ ਨਸੋ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਬੁੱਧੀ ਕਿਹਾਗਿਆਣ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜੀਵ ਆਤਮ ਲਈ ਬੁੱਧੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਰਾਜੇ ਦੇ ਲਈ ਮੰਤਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਰੋਸ਼ਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਾਹ 'ਤੇ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।“

ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਸਰ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਉੱਤੇ ਪੈਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨ ਬਿਮਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਤਨ ਬਿਮਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਲਈ ਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ੁਧ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਮੁੰਦੇ ਉਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਜੇਕਰ ਮਨ ਤੰਦਰੁਸਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤਨ ਵੀ ਦੇਰ-ਸਵੇਰ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।“

ਚੰਗਿਆਈ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਵਿਚ, ਉਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਵਾਹ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀ ਲਗਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਸਨ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਤਦੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਭਰਪੁਰ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਕਲਪ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇ, ਸ਼ਿਦ੍ਗੁ ਮਨੋਬਲ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਾ ਟੁੱਟਣ ਵਾਲਾ ਧੀਰਜ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਚੇ ਨਹੀਂ ਉਠ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਉਚਾਈ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਾਡੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਚੰਗਾ ਗੁਣ ਗਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਡੀ ਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਬੁਰਾਈ ਤੀਂ ਸ਼੍ਰੋਜ ਮਾਰਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੁਰਾਈ ਦੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਬਲਕਿ ਸਾਡੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਹੀ ਬੁਰਾਈ ਦੀ ਤਾਕਤ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਉਚਾਈ ਵੱਡੀ ਚੱਲੋਗੇ, ਚੜ੍ਹਾਈ ਚੜ੍ਹੋਗੇ, ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹੋਗੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਾਕਤ ਲਗਾਉਣੀ ਹੀ ਪਵੇਗੀ।“

ਅਧੂਰਵੇਦ ਦੇ ਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਮ ਦਾ ਅਤੀ ਯੋਗ ਅਤੇ ਮਿਥਿਆ ਯੋਗ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਾਗਿਆਪਰਾਧ ਯਾਨੀ ਜਾਣ-ਬੁੰਡ ਕੇ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੀ ਯੋਗ ਕਰਨਾ ਅਤੀ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਵਿਚ ਅਤਿ ਕਰਨਾ ਚੰਗਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਨੁਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰੁਂਦਾ ਵਾਲਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਰਦ ਵਿਚ ਜੁਲਮ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਟਾਈਰੋਨੀ ਕਰਿੰਦੇ ਹਨ। ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਸ਼ਬਦ 'ਅਤਿ' ਅਤੇ 'ਅਚਾਰ' ਮਿਲ ਕੇ ਬਿਆਂ ਹੈ। ਯਾ

MISSION PEAK BROKERS, INC.

For the best possible price and highest profit, call a Business Professional.

As the **President of Mission Peak Brokers, Inc.** and also a **Commercial Real Estate Broker**, I offer you guidance that is based on extensive experience in Sales. Acquisition and Financing of Commercial Real Estate and the purchase of businesses.

Mission Peak Brokers, Inc. is a leading **Business Brokerage** firm based in the San Francisco Bay Area providing the services required for the sale and acquisition of main street retail business opportunities and commercial real estate as well as an all-inclusive assistance with the business and commercial loan process.

We are here to secure your objectives through a standard of aggressive diligence, measurable integrity and the highest standard of excellence **knowing our client's satisfactions is our ultimate goal.**

CALL A PROFESSIONAL AND GET THE BEST POSSIBLE PRICES AND HIGHEST PROFITS

I am a top rated Business and Commercial Real Estate broker with vast experience in Sales.

**Acquisition and Financing
of Commercial Real Estate.**

**GET TOP
DOLLAR\$**

FOR YOUR COMMERCIAL PROPERTY

**CALL
TODAY
(510) 490-9705**

hrsidhu@gmail.com

www.missionpeakbrokers.com

**Harpreet "Harry" Sidhu, CBB
Broker/president**

BRE Lic #1433114
Broker Lic # 01792260

